

Opinnäytetyö (AMK)

Kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelma

Tradenomi

2012

Risto Mikkonen

EDELLEEN TARPEELLINEN CD

– CD-kokoelman lainauskäyttö Turun kaupunginkirjaston musiikkiosastolla

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Risto Mikkonen

EDELLEEN TARPEELLINEN CD

Tässä opinnäytetyössä tarkasteltiin CD-kokoelman lainauskäyttöä ja asiakaskuntaa Turun kaupunginkirjaston musiikkiosastolla. Tutkimuksen taustaksi kartoitettiin musiikkikirjastojen toiminnan historiaa, nykyhetkeä ja tulevaisuutta. Alalla tällä hetkellä vellovaa diskurssia käytiin läpi, ja pohdittiin CD-levyn tämän hetkistä asemaa lainauskäytössä, sekä musiikkikirjastojen mahdollisuuksia osallistua Internetin digitaalisten palvelujen välitykseen jatkossa.

Turun kaupunginkirjaston CD-kokoelman laskevia lainauslukuja käytiin läpi, ja etsittiin syitä erilaisille vaihteluille. Analysoitiin osaston rakennetta ja kokoelmaa sekä luotiin katsaus palveluihin ja osastoon ylipäätään.

Taustatiedon, osastoon pohjautuvien tietojen ja lainaustilastojen perusteella suunniteltiin asiakaskysely musiikkiosaston CD-kokoelmaa käyttäville asiakkaille. Kyselyllä selvitettiin missä määrin Internetin digitaalisten palvelujen käyttö on vaikuttanut asiakaskunnan CD-levyjen käyttötottumuksiin ja lainauslukujen laskuun, sekä katsottiin löytyykö selkeitä ryhmiä, joihin Internetin palvelut ovat vaikuttaneet eniten. Samalla kartoitettiin asiakaskunnan yleisiä musiikkikulutustottumuksia, ja pyrittiin luomaan keskustelunaiheita ja saamaan suoraa palautetta musiikkiosaston toiminnasta. Kysely toteutettiin maaliskuussa 2012 ja sen suunnittelu- ja toteutusvaiheet dokumentoitiin.

Kyselyn vastauksien perusteella todettiin, että Internetin tarjoamat palvelut ovat vähentäneet voimallisesti lainausta vain pienessä osassa asiakaskuntaa enemmistön käyttäessä palveluja rinnakkain. Internet oli kuitenkin yleisin syy lainaustaan vähentäneiden keskuudessa. Internetin palveluja käytettiin kaikissa ikäryhmissä, mutta nuorimmissa eniten ja vanhimmissa vähiten. Neljännes vastaajista ei käyttänyt näitä palveluja ollenkaan. Musiikkityyleistä rytmimusiikin kuuntelijat käyttivät palveluja aktiivisimmin, ja hengellisen musiikin kuuntelijat vähiten. CD-levyjä eniten lainaavien joukossa oli eniten popin ja rockin sekä jazzin ja bluesin harrastajia.

Havaittiin myös, että osastolla on paljon uusia asiakkaita. Asiakaskunta oli lähes yksimielisen tyytyväinen CD-kokoelmaan, ja aiempaa enemmän lainaavien joukko oli kyselyssä suurempi kuin aiempaa vähemmän lainaavien. Lainauslukujen laskun katsottiin selittyvän paljolti sillä, että osa asiakkaista on lopettanut kokonaan kirjaston CD-kokoelman käyttämisen, eivätkä täten näy musiikkiosastolla tehdyssä kyselyssä.

ASIASANAT:

kirjastot, musiikkikirjastot, äänitteet, äänitiedostot, CD-levyt, Internet, asiakaskysely, kirjastopalvelut, lainaustoiminta, kokoelmatyö

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme in Library and Information Services | Bachelor of Business Administration, BBA

April 2012 | 53

Instructor: Olli Mäkinen

Risto Mikkonen

THE CD IS STILL NEEDED

The study explored customer behavior and the loan rate of the CD collection in the music department of Turku City Library. Finnish music libraries' history was reviewed, while the past, the present and the future of lending music was considered. The current discourse surrounding the music libraries' future was uncovered and some reasoning was made considering music libraries chances on taking part of the digital music distribution in the future.

The descending loan rates of Turku City Library's CD collection were analyzed, and the music departments' services were surveyed. The survey research for the clientele of the music department was planned according to the loan rate analysis and the background information. The rate of which the current customers use the digital services of the Internet instead of the CD collection was the main subject matter of the research. The research also wanted to draw a picture of the current customer base and its needs and opinions in whole. The research was executed in March 2012.

According to the replies, it was stated that the digital music services of the Internet have only reduced the CD loaning in small a part of the clientele, and that the most of the customer base uses both the CD collection of the music library and the digital services of the Internet side by side. The digital services proved to be most popular among the younger customers and least popular among the oldest. One quarter of the clientele didn't appear to be using Internet's digital music services at all.

It was also learned that the music department still has a lot of new customers. The customer base was also almost unanimously satisfied with the collection. The amount of customers lending more CD's than before was bigger than the amount of customers loaning less than before. It was also stated that some of the former customers may have abandoned CD and the music library's collection entirely, thus not showing in this research and also explaining some of the descending loan rates.

KEYWORDS:

libraries, music libraries, sound recordings, digital audio, CDs, Internet, customer survey, library science, public services, library circulation and loan, library collection development

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 KIRJASTON MUSIIKKIKOKOELMA - MINNE MATKA?	8
2.1 Musiikin lainaustoiminnan historiaa ja tulevaisuutta	8
2.2 CD:n nykyinen asema kirjastoissa	9
2.3 Digitaaliset musiikkipalvelut ja kirjasto	11
3 TURUN KAUPUNGINKIRJASTON MUSIIKKIOSASTO	15
3.1 CD-kokoelma	15
3.2 Muu aineisto	16
3.3 Osaston palvelut	16
4 TILASTOTIETOA MUSIIKKIOSASTON LAINAUSLUVUISTA	18
4.1 Tilastojen taustaa	18
4.2 Tilastojen tulkintaa aineistolajeittain	19
4.3 Tilastojen tulkintaa lajityypeittäin	21
5 TUTKIMUKSEN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS	23
5.1 Tutkimusongelma	23
5.2 Kyselylomake	24
5.3 Miksi ei Internet-kyselyä?	26
5.4 Tutkittava joukko	26
5.5 Tutkimuksen kulku	27
6 TUTKIMUSTULOKSET	29
6.1 Taustatietoa vastaajista	29
6.1.1 Ikä- ja asuinkuntajakauma	29
6.1.2 Musiikinkuunteluaktiivisuus	30
6.1.3 Vastaajien suosikkiformaatti musiikinkuunteluun	31
6.1.4 Millaisesta musiikista vastaajat ovat kiinnostuneet?	32
6.2 Analyysi	33
6.2.1 Asiakkaiden tyytyväisyys CD-kokoelmaan	34
6.2.2 Digitaalisten musiikkipalveluiden käyttö	34
6.2.3 Asiakkaiden lainauskäyttäytyminen	37
6.2.4 Asiakkaiden syitä lainauksen nousemiselle tai vähenemiselle	40

6.3 Yleispalautteen kautta tulleiden kehitysehdotusten kommentointi	44
7 TUTKIMUSTULOSTEN LOPPUARVIOINTI	47
7.1 Johtopäätelmät	47
7.2 Tutkimuksen onnistumisen ja luotettavuuden arviointi	48
7.3 Aiheita jatkotutkimukselle	50
LÄHTEET	52

LIITTEET

Liite 1. Musiikkiosaston kuukausittaiset lainaustilastot

Liite 2. Asiakaskyselyn kyselylomake

Liite 3. Vastaukset kysymykseen 9

Liite 4. Vastaukset kysymykseen 10

TAULUKOT

Taulukko 1. Musiikkiosaston lainauslukuja vuosilta 2009 - 2011

Taulukko 2. CD-levyjen kuukausittaiset lainausluvut musiikkiosastolla

Taulukko 3. Lajityypeittäin ryhmitellyt CD-lainat vuosina 2009 - 2011

Taulukko 4. Eri ikäisten vastaajien osuus kokonaismäärästä

Taulukko 5. Vastaajien suosimat kuunteluformaatit

Taulukko 6. Vastaajien suosimat musiikkityylit

Taulukko 7. Verkon digitaalisten musiikkipalveluiden prosentuaalinen käyttö ikäryhmittäin

Taulukko 8. Digitaalisten palvelujen käyttöaktiivisuus erilaisten musiikkityylien kuluttajilla

Taulukko 9. Vastaajien kuukausittaiset CD-levyjen lainausmäärät ikäryhmittäin

Taulukko 10. CD-levyjen lainausaktiivisuus musiikkiosastolta suhteessa siihen, kuinka aktiivisesti käyttää digitaalisia musiikkipalveluja

Taulukko 11. Ovatko digitaalisen musiikin palvelut vähentäneet tarvetta lainata CD-levyjä musiikkiosastolta?

Taulukko 12. Lainaako vastaaja enemmän, vähemmän vai saman verran kuin ennen ikäryhmittäin jaoteltuna

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö keskittyy CD-levyn tämänhetkiseen asemaan musiikkikirjastoissa, ja erityisesti Turun kaupunginkirjaston musiikkiosaston CD-kokoelmaan. Laajemmin se kertoo osaston asiakaskunnan musiikinkuuntelutottumuksista asiakaskyselyn avulla. Tilastot kertovat CD-levylainojen vähenemisestä 5000 lainan vuositahtia Turussa viimeisen kolmen vuoden aikana. Internetin tarjoamien palveluiden ja digitaalisessa muodossa jaeltavan musiikin aiheuttamasta CD-levyn osittaisesta tarpeettomuustilasta on varmasti siviilielämässä kokemusta yhdellä jos toisellakin musiikin aktiiviharrastajalla. Tämä on luonnollisesti ollut myös musiikkikirjastoväen suurimpia yksittäisiä keskustelunaiheita viimeiset vuodet.

Asia on kirjastojen kannalta vaikea erityisesti siksi, että korvaavien digitaalisten palvelujen tarjoaminen on toistaiseksi mahdollista vain tiettyyn pisteeseen asti. Uhkakuivissa nähdään koko palvelun syrjäytyminen, mikäli musiikinjakelu digitalisoituisi lopullisesti. Toki musiikkiosastot ovat myös aktiivisesti mukana kehityksessä ideoimalla ja toteuttamalla uusia palvelumuotoja, tapahtumia ja tilaratkaisuja.

Itse olen työskennellyt Turun kaupunginkirjaston musiikkiosastolla erilaisissa väliaikaisissa työtehtävissä viimeiset kolme vuotta. Päivittäisessä työssä musiikkiosastolla tulee selväksi kuinka paljon musiikkikokoelma asiakaskunnalle merkitsee. Kaikilla ei ole mahdollisuutta tai tietotaitoa käyttää sujuvasti verkon digitaalisia palveluja hyväkseen - asia joka helposti unohtuu musiikinkuuntelun ammattilaisten etsiessä uutta kuunneltavaa Internetistä ilman pienintäkään vaihua.

Tarkemman informaation saamiseksi onkin syytä lopettaa puhuminen lainausten kaikkinaisesta laskusuhdanteesta. Kun erittelemme erilaisia asiakasryhmiä ja puramme musiikkikokoelmaa osiin, saamme tarkemmin tietää, mistä kohdin CD-kokoelman käyttö on laskenut, minkä tyyppiset asiakkaat ovat erityisesti

vähentäneet kokoelman käyttöä, ja mitkä ovat mahdolliset syyt siihen Turussa. Näiden asioiden selvittämiseen tämä työ painottuu.

Asiakaskunnan nykyisten musiikinkuuntelutottumusten selvittämiseksi laadin maaliskuussa 2012 toteutetun kyselyn, joiden tulosten pohdinnasta työn ydinsäältä koostuu. Näkemyksiä taustoittamaan on käytetty kirjoituksia CD-levyn nykytilasta ja musiikkikirjastojen tämän päivän asemasta sekä suhteesta CD-levyihin ja digitaaliseen aineistoon.

Yksi näkökulma työssä on kokoelmanhoidollinen. Turussakin poistoja tai varastointia omiin tiloihin sekä Tikkurilan musiikkikirjastoon suoritetaan yhä enenevässä määrin. Tässä yhteydessä pohditaan jatkuvasti, millainen ydinkokoelma hyllyissä on esillä, ja miten siitä saadaan mahdollisimman kiinnostava ja asiakaskuntaa palveleva. Opinnäytetyö voi siis myös osaltaan tarjota näkökulmia tähän kokoelmatyöhön.

Työ etenee lukiessa yleiseltä tasolta yksityiseen. Ensimmäiseksi käsitellään musiikkikirjastojen lainaustoimintaa, CD-levyä ja digitaalisia palveluita ylipäättäen. Sen jälkeen siirrytään Turun kaupunginkirjastoon, sen palveluihin ja lainauslukujen kehittymiseen. Tämän jälkeen käydään läpi kyselytutkimuksen suunnittelu, toteutus ja lopulta kyselyn tulokset. Lopussa on johtopäätelmät ja pohdintaa työn aiheista. Tässä yhteydessä käydään läpi myös mahdollisia kehityskohteita Turun musiikkiosastolla. Lisäksi arvioidaan tutkimuksen onnistumista ja ehdotetaan jatkotutkimusaiheita.

Työ on toteutettu toimeksiantona Turun kaupunginkirjaston musiikkiosastolle.

2 KIRJASTON MUSIIKKIKOKOELMA - MINNE MATKA?

Tässä osiossa pohditaan CD-levyn tämänhetkistä asemaa musiikin jakelussa ja kuuntelemisessa sekä kirjastojen kannalta että ylipäätään. Lisäksi käydään läpi joidenkin digitaalisten levityskanavien mahdollisuuksia kirjastokäytössä. Apuna havainnollistamisessa on käytetty tutkimuksia ja tilastoja, jotka luovat myös teoreettista pohjaa työlle. CD-levystä kirjastokäytössä ei suomalaista tutkimustietoa viimeisen kymmenen vuoden ajalta löydy, mutta asiasta on kirjoitettu ja keskusteltu jatkuvasti musiikkikirjastojen omassa Intervalli-lehdessä. Nämä artikkelit luovat hyvin kuvaa maamme musiikkikirjastojen tämän hetkisestä tilanteesta, ja niinpä niihin viitataan myös tässä työssä.

2.1 Musiikin lainaustoiminnan historiaa ja tulevaisuutta

Musiikkikirjastot yleistyivät erillisinä osastoinaan Suomen kirjastoissa 1960-luvulla. Ensimmäinen musiikkikirjasto perustettiin Tampereelle jo 1958. 1960-luvun kääntyessä loppuilleen omat, musiikkiaineistoon erikoistuneet osastonsa saivat niin Helsinki, Lahti kuin Turkuakin vuonna 1970 (Lahden kaupungin verkkosivut 5.10.2009).

Äänitteiden lainaustoiminta näissä kirjastoissa alkoi kuitenkin vasta vuonna 1972. Se oli mahdollista kirjastoasetusten muuttumisen myötä. Ennen tätä äänitteitä oli voinut vain kuunnella kirjastoissa omissa kuuntelupisteissään. Musiikkikirjastojen alkuaikoja sävyttivät myös kokoelmapoliittiset pohdinnat, kun useassa kirjastossa mietittiin muun muassa taidemusiikin ja populaarimusiikin oikeaa suhdetta. Myös kokoelman rakentamisessa ylipäätään tyhjästä hyvälle tasolle kesti vuosikausia. (Grönqvist 2010, teoksessa Siellä missä asuu ruusuriitari, 21 - 25.)

CD-levyn saapumisen myötä musiikkikirjastoilla oli jälleen edessään uudelleenrakennusprojekti huomattavasti jouhevammin kirjastokäyttöön soveltuvien CD-levyjen korvattaessa vinyylilevyt ja kasetit, ja DVD-levyjen tullessa hiljalleen VHS-

nauhojen tilalle. Musiikkikirjastot ovat olleet monia muita kirjastopalveluja enemmän murrosvaiheessa koko olemassaoloaikansa, mikä on johtunut erityisesti tallenneformaattien nopeasta kehityksestä. Kehityksessä on ensiarvoisen tärkeää pysyä mukana jatkossakin, siitä musiikkikirjastoissa vallitsee varmasti yksimielisyys jo toiminnan historian valossakin.

Nykyisten digitaalisten palvelujen myötä on mahdollista, että musiikkikirjasto ottaa jossain vaiheessa askeleen takaisin vanhaan päin. Äänitteiden lainaus-toimintojen mahdollisesti hiipuessa jossain vaiheessa pois toiminnan keskiöstä, on erityisen tärkeää, että musiikkikirjasto tilana pystyy tarjoamaan erityisiä kokemuksia. Tällaisesta toiminnasta hyvänä esimerkkinä on Helsingin keskustan moderni musiikkikirjasto Kirjasto 10. Turun musiikkiosastollakin on otettu huomioon tämä suuntaus kasvattamalla tapahtumien ja erilaisten palvelujen osuutta. Osaston viihtyvyyttä pyritään myös parantamaan jatkossa yhä enemmän. Yhtä lailla toki myös uudet, kirjastolle soveltuvat verkkopalvelut on otettava haltuun sitä mukaa, kun sellaisia tulee saataville.

2.2 CD:n nykyinen asema kirjastoissa

Uhkakuvat CD:n jatkomahdollisuuksista kirjastokäytössä ovat ilmeiset. Musiikin digitaalisen jakelun tehostuttua nykyisiin mittoihinsa on selvää, että CD-levyn asemaa kirjastoissa kyseenalaistetaan. Yhtä mielenkiintoista on kuitenkin myös selvittää, mihin ja miksi CD-levyä kirjastokäytössä edelleen tarvitaan, ja pohtia miksi perinteinen musiikin lainaustoiminta ei ole vielä tiensä päässä. Turun kaupunginkirjaston 20000 kuukausittaista musiikin CD-lainaa on paljon, vaikka se olisikin vähemmän kuin kolme vuotta sitten. CD-levyn kuolemaa on helppo toivottaa, mutta sen aika ei välttämättä ole aivan vielä käsillä. Ei ainakaan kirjastokäytössä.

Osittain kirjaston on puolustettava CD-levyä jo siitäkin syystä, että suoraan korvaavaa musiikin lainausjärjestelmää on hankala nähdä lähiaikoina toteutuvaksi. Teknisesti digitaalista tiedostoa on melko mahdotonta lainata, sen voi vain kopioida. Kyseeseen saattaisi tulla jonkinlainen ”rajattu lainaus”, mutta käytännös-

sä sellaisen toimiminen voisi olla hankalaa. (Mason & Wiercinski 2010, 14 - 16.) Tässä vaiheessa kaupalliset toimijat ovat myös jo vallanneet nurkan, jossa suositua musiikkia levitetään nopeasti, helppokäyttöisesti, ja joko ilmaiseksi tai minimaalisen pientä korvausta vastaan. Aineiston helppoon saatavuuteen kirjaston on nykyään melko mahdoton vedota, eikä asiaa auta se, että kirjastoilla on ollut koko Internetin valtakauden ajan ongelmia tuottaa relevanttia sisältöä verkkoon. (Ojala 2009, teoksessa Kirjasto 2010, 143 - 149.) Jos ajatellaan yleisellä tasolla julkisen kirjastopalvelun tämän päivän merkitystä asiakkailleen, liittyy se edelleen vahvasti fyysisten esineiden ilmaiseen saatavuuteen, lainaamiseen. Tämä siksikin, että kirjaston on vaikea kilpailla verkkoa vastaan useimmilla muilla osa-alueilla. Verkko taas ei voi toimittaa suoraan fyysisiä kopioita niitä halua-ville.

Fyysisellä CD-kokoelmalla on myös muita ulottuvuuksia. Kirjastossa tai levykaupassa asiakas voi löytää intuitiivisesti uutta musiikkia hyllyistä selailemalla ja ajautua alueille, joille hän ei välttämättä muuten löytäisi. Toki vastaavia ja eri tavalla käteviä mekanismeja liittyy myös digitaalisiin musiikkipalveluihin, mutta fyysinen kokoelma tarjoaa silti omanlaisensa kokemuksen. (Britland, Cunningham & Reeves 2003, 8 - 10.)

Uhkia musiikkikirjastotoiminnan jatkuvuudelle maalailaan Suomessa jo alan sisälläkin. Opetus- ja kulttuuriministeriön viime vuonna teettämässä kuntien kirjastopalvelujen hyötyjä käsittelevässä laajassa, valtakunnallisessa tutkimuksessa todetaan suoraan, että resurssien puutteessa saattaa olla tarpeen kyseenalaistaa yleisten kirjastojen musiikkipalvelujen mielekkyys. (Serola & Vakkari 2011, 100 - 101).

Tutkimus on laaja, mutta musiikin osalta se vaikuttaa hieman ylimalkaiselta, sillä siinä ei oteta kunnolla huomioon musiikkiaineiston monimuotoisuutta ja sitä käytäviä erilaisia ryhmiä, todetaan vain äänitteiden olevan eniten Internetistä kärsivien kirjastopalveluiden joukossa. Toisaalta samassa tutkimuksessa havaitaan, että Internet-palveluja aktiivisesti käyttävät ihmiset ja aktiivisesti kirjastoa käyttävät ihmiset ylipäätään ovat paljolti samaa joukkoa.

2.3 Digitaaliset musiikkipalvelut ja kirjasto

Vaikka tämä työ ei suoraan käsittele musiikin digitaalista jakelua ja kirjaston mahdollisuuksia osallistua siihen, on hyvä kartoittaa tilannetta ja luoda siitä kautta perspektiiviä aiheeseen. On mielenkiintoista tarkastella miten nopeasti erilaisia palveluja nykyään kehittyi.

Muutamien vuosien sisällä musiikin digitaalisen jakelun terävin kärki on siirtynyt mp3-tiedostojen jakamisesta streaming-tyylisiin palveluihin. Tämän on mahdollistanut myös laitteiston ja ohjelmistojen kehittyminen suotuisaan suuntaan. Siinä missä uusien innovaatioiden perässä juokseva kuluttaja latasi vuonna 2006 iPodiinsa iTunesista ostamia tiedostoja, saattoi sama kuluttaja viisi vuotta myöhemmin jättää jo erilliset soittimet kotiin ja latausostokset tekemättä. Samaa kokemukseen riittää nyt muussakin käytössä oleva älypuhelin ja kuukausimaksullinen palvelu Spotify, jonka musiikkivarannot kattavat määrällisesti enemmän musiikkia kuin kaikkien Suomen musiikkikirjastojen äänitekokoelmat yhteensä.

Teknologian kehittyessä tätä tahtia olemme alttiina jatkuville muutoksille, joten kuka tietää mihin suuntaan muutamien vuosien päästä on menty. Kannattaa kuitenkin huomioida, että kaikki muutokset eivät ole yksiselitteisesti sellaisia, jotka vievät musiikinkuuntelua aina vain helpompaan ja halvempaan suuntaan. Minkään palvelun jatkuvuudesta ei ole takeita, ja jakelusopimukset, lainsäädännöt ja taloudelliset intressit saattavat muuttua nopeastikin.

Esimerkiksi Spotify rajoitti vuonna 2011 palvelunsa ilmaisuutta merkittävästi. Ilmaiskäyttäjät saa kuunnella enää viisi kertaa yhden kappaleen, sen jälkeen sitä ei voi enää kuunnella ollenkaan ennen maksulliseen versioon siirtymistä (Helsingin Sanomien verkkosivut 14.4.2011). Tätä kirjoitettaessa palvelun ehdot uudistuivat jälleen kappalerajoituksen poistuttua, mutta kymmenen tunnin kuukausittaisen kuuntelurajoituksen vahvistuttua. Kirjaston on tässä tilanteessa hyvä tarjota tietynlaista pysyvyyttä.

Perspektiiviä menneeseen luovat Heikki Poroilan kirjoitukset vuonna 2007 Intervalli-lehdessä, jossa käsiteltiin juuri CD:n aseman mahdollista heikkenemistä. Numerossa 1/2007 (s. 41) Poroila kirjoittaa:

”Maailmassa on myös paljon sellaista musiikkia, jonka käyttö ei enää ole tai ei koskaan ole ollutkaan tekijänoikeuden rajoittamaa. Tällä alueella kirjastot voivat vapaasti kehittää mielekkäiksi koettuja palveluita, jollaisiin kirjastoilla toisaalta ei ole mitään etu- tai yksinoikeutta.”

Kirjoituksen jälkeen syntyneistä nykymusiikin palveluista tämä tuo mieleen Soundcloud-nimisen palvelun, joka äärimmäisen käyttäjäystävällisenä tuntuu tekevän juuri Poroilan mainitsemia asioita. Kuka tahansa musiikintekijä tai DJ voi perustaa Soundcloud-tilin ja jakaa sen kautta musiikkiaan kuunneltavaksi tai ladattavaksi helposti. Palvelu toimii täysin käyttäjien ehdoilla, sillä he määrittävät sen sisällön kokonaisuudessaan. Tekijänoikeusrikkomuksiin toki sivusto pyrkii puuttumaan. Tiettyyn pisteeseen asti se on myös täysin ilmainen. Nykyään monet levy-yhtiötkin käyttävät sitä markkinointikanavanaan.

Palvelu on juuri sellainen, joka teoriassa voisi olla kirjaston ominta alaa. Käytännössä resursseja vastaavan kehittämiseen ei ole olemassa. Mikään ei kuitenkaan estä luomasta omaa tiliä palveluun. Esimerkiksi Turun musiikkiosasto voisi laajentaa paikallisten bändien demoja sisältävää demotorniaan tulevaisuudessa digitaaliseen muotoon Soundcloudin avulla. Soundcloudissa ongelmana peruskäyttäjälle on juuri se, miten erottua loputtomasta käyttäjien joukosta. Kaupunginkirjaston oma tili olisi sellainen, jonka alla paikallisia bändejä voisi tuoda keskitetysti esille. Ehkäpä paikallisuus muutenkin on se kirjaston valttikortti tänä maailmanaikana. Musiikkikirjasto ei voi ehkä enää kilpailla globaalien tiedonvälityksen keinojen kanssa, mutta paikallisen sisällön tuottajana ja tukijana se voi olla vaikka tärkein tekijä.

Poroila ennustaa samassa Intervalli-lehden artikkelissa vuonna 2007 (s. 41) myös Spotifyta vastaavan palvelun syntyä:

”Internetin piirissä tapahtuu koko ajan nopeata kehitystä, joka ajoittain purkautuu YouTuben kaltaisina läpimurtoideoina. Musiikin puolella tällaista palvelua ei ole syntynyt tekijänoikeusteollisuuden tiukan valvonnan takia, mutta ehkä sekin on vain ajan kysymys. Jos verkkoon kehittyy YouMusicin kaltainen palvelu, musiikkikirjastojenkin maailma muuttuu pysyvästi.”

Spotify, kuten myös vastaava GrooveShark, ovat niin laajoja palveluja, että on oikeastaan ihme, etteivät ne ole vaikuttaneet vieläkään tämän enempää musiikkikirjastojen toimintaan. Ilkka Vesterinen toteaa Intervalli-lehden numerossa 2/2010 (s. 9), että mikäli musiikkikirjasto olisi voittoa tavoitteleva yritys, niin tässä vaiheessa voisi jo alkaa suunnitella toiminnan lakkauttamista hiljalleen. Koska kaupallista velvoitetta ei kuitenkaan ole, on syytä huomioida se, että iso osa musiikkikirjastojen asiakkaista Suomessa ei ole niin valmiita käyttämään näitä digitaalisia palveluja kuin miltä aktiivisimpien kulutustottumuksia seuratessa saattaisi vaikuttaa.

Kirjastot totta kai myös hyötyvät Spotifyn kaltaisista palveluista siinä missä muutkin, eikä sitä ole pakko nähdä pelkkänä uhkana toiminnalle. Uudenlaisia sovelluksia kuitenkin tarvitaan näiden hyötyjen valjastamiseksi käyttöön. Tunnetuin tällaisista sovelluksista on Pinkka, joka on Kirjastot.fi:n Labs-proketin kehittämä, Spotifyta hyödyntävä musiikkisivusto ja tietokanta. Pinkan avulla voi saada eri kirjastojen tarjoamat luetteloidut tiedot mistä tahansa tietokannassa olevasta levystä, ja myös kuunnella levyjä suoraan Spotifyn kautta niiden ollessa palvelussa tarjolla. Pinkka mahdollistaa myös erilaisten listausten tekemisen, jakamisen ja ontologioiden syntyminen asiakaslähtöisesti. Kokeelliseksi itseään tituleeraava palvelu on tällä hetkellä beta-asteella, mutta sen laajemmalla käyttöönotolla ja loppuunsaattamisella saattaisi olla iso vaikutus musiikkikirjastoihin. (Pinkka, Kirjastot.fi:n verkkosivut 2012.)

Intervalli-lehden numerossa 1/2011 Heikki Poroila kirjoittaa jälleen musiikkikirjastojen asemasta ja toiminnan jatkuvuudesta (s. 29 - 34). Artikkelissa hän mainitsee kirjaston CD-kokoelman olemassaololle yhden erityisen, luonnollisen, uhkakuvan: mikäli uuden musiikin (ja miksei myös vanhan) saatavuus oleellisesti heikkenee CD-muodossa, on toimintaa alettava tarkastella uudelleen. Monia julkaisuja on jo nyt olemassa vain digitaalisessa jakelussa, ja monia vanhoja levyjä ei enää ole niin helppoa saada CD-muodossa takaisin hyllyyn kuin ennen.

On tosin huomattava, ettei kirjasto ole aiemminkaan pystynyt kaikkea mahdollista materiaalia formaatin kirjastokäyttöön sopimattomuuden vuoksi tarjoamaan,

esimerkkinä vaikkapa tanssimusiikin puolelta 12-tuumaiset maxisinglet tai tämän päivän underground-artistien kasettijulkaisut. Erilaisia musiikin marginaaleja on paljon. Lisäksi on sanottava, kuten Poroilakin useasti huomauttaa, että musiikinkuluttajien vaihtoehtojen lisääntymistä ei kirjastojen tarvitse nähdä pelkkänä ongelmana. Miksi pitäisikään?

3 TURUN KAUPUNGINKIRJASTON MUSIIKKIOSASTO

Tässä osuudessa kerrotaan lyhyesti Turun kaupunginkirjaston musiikkiosaston nykyisistä tiloista, palveluista ja kokoelmasta. Osion tarkoituksena on taustoittaa opinnäytetyössä esiintyviä päätelmiä, ja antaa lukijalle perspektiiviä myöhemmin esitettyjen tilastojen ja asiakaskyselyn tulkintaan. Tämän osuuden koostamisessa on käytetty hyväksi musiikkiosaston muistiota Ehdotus musiikin aihe-ryhmän kokoelmalinjoiksi (päivätty 8.11.2011). Kappaleen tiedot kokoelmaa ja palveluja koskien ovat pääsääntöisesti peräisin tästä muistiosta.

Musiikkiosasto on perustettu vuonna 1970. Nykyisiin tiloihinsa, joissa se aikoinaan aloittikin, se muutti Julinin kulmasta syksyllä 2008 vanhan kirjastotalon remontin valmistuttua. Tämä työ käsittelee kokonaisuudessaan tätä kirjaston nykyistä aikakautta myös tilastojen osalta.

Osaston virallinen nimi on Pääkirjasto/aikuisten palvelut/musiikkitiimi (Aitonurmi 2011, 24, Jussi Harismaan mukaan 11.11.2010). Tässä työssä käytetään kuitenkin nimitystä musiikkiosasto, koska se parhaiten kuvaa osaston toimintaa, ja toimii tekstissä selkeimmin.

3.1 CD-kokoelma

CD-kokoelma käsittää lokakuussa 2011 tehdyn tilastoinnin mukaan 44639 eri nimekettä. Niteitä on huomattavasti enemmän, mutta niiden tarkkaa määrää ei saa PallasPro-järjestelmästä kovinkaan helposti ulos. Nimekkeiden perusteella lajiteltuna kokoelmasta 67 % kuuluu populaarimusiikin alle, 19 % on taidemusiikin levyjä, 7 % maailmanmusiikkia, 3 % hengellistä, 1,4 % varastomateriaalia ja 0,6 % yleistietoa. Populaarimusiikki käsittää tässä yhteydessä pop- ja rock-musiikin kaikkine mahdollisine alalajeineen, sekä myös jazzin, bluesin, iskelmän ja laulelmat. Varasto-osuus on käytännössä kokonaisuudessaan tarkoittanut CD-bokseja, jotka ovat erillisessä hyllyssään.

CD-kokoelmaa pyritään pitämään tuoreena hyvän kokoelman periaatteiden mukaisesti. Poistotyötä on kasvatettu vuoden 2011 aikana, mm. karsimalla tuplanimikkeitä niin paljon kuin mahdollista. Alkuvuodesta 2012 on käynnistynyt myös CD-levyjen varastointiprojekti uuden varastotilan tullessa käyttöön. Varastoon pyritään laittamaan hyväkuntoista, mutta vähemmän lainattua materiaalia. Kaikella tällä pyritään pitämään hyllyssä oleva kokoelma tuoreena, hyväkuntoisen, elinvoimaisena ja ulkonäöltään houkuttelevana.

3.2 Muu aineisto

Musiikkiosaston muuhun aineistoon kuuluvat LP-levyt, nuotit, partituurit, soitonoppaat, yleinen musiikkikirjallisuus, elämäkerrat, soitinrakennus- ja ääniteknikkakirjallisuus sekä kuvatallennekokoelma. Osastolle tilataan myös noin 70 lehteä. Tämän opinnäytetyön keskittyessä CD-kokoelmaan yleisiä palveluita sivuten, ei tätä materiaalia työssä käsitellä.

Verkkoaineiston suurin satsaus on Naxos Music Library, joka tarjoaa asiakkaiden käyttöön kokonaisen klassisen musiikin kokoelman tekijänoikeudellisesti vapaata aineistoa digitaalisessa muodossa. Samalla periaatteella toimii myös asiakkaille tarjottava Naxos Video Library.

3.3 Osaston palvelut

Musiikkiosasto tarjoaa tällä hetkellä monia erilaisia palveluja lainaustoiminnan ohella. Erilaisia tapahtumia, luentosarjoja ja konsertteja varten musiikkiosastolle on järjestelty erillinen tila, Stage, joka on ollut aktiivisessa käytössä koko nykyisen osaston olemassaoloajan. Osuuttaan ovat kasvattaneet myös näyttelyt, joita osastolla järjestetään sekä lyhyempinä että pidempiaikaisina ja laajempina kokonaisuuksina.

Musiikkiosaston oma blogi, WordPress-alustalla pyörivä Musasto, on kasvattanut suosiotaan viimeisen vuoden aikana, ja tehnyt musiikkiosaston toimintaa tunnetuksi Internetissä sosiaalista mediaa hyödyntäen. Musasto linkittyy suo-

raan musiikkiosastolle muun muassa viikon levy -juttusarjan kautta. Henkilökunnan kirjoitus levystä on nähtävillä, ja levy lainattavissa osastolta. (Musasto, Vaskin musiikkikirjastojen blogi 2012.)

Soittohuone tarjoaa asiakkaiden käyttöön sekä akustisen pianon että sähköpianon, ja mahdollisuuden soitonoppaiden täysimittaiseen käyttöön. Uutena palveluna vuonna 2011 mukaan tuli digitointihuone, jossa voi tällä hetkellä saattaa digitaaliseen muotoon VHS-nauhoja, C-kasetteja, vinyylilevyjä, diakuvia, valokuvanegatiiveja tai muita kirjallisia dokumentteja. Kuuntelupalvelu käsittää sekä tavalliset äänilevyt että erillisen demotornin, jonka sisältö koostuu paikallisesta omakustannemusiikista.

4 TILASTOTIETOA MUSIIKKIOSASTON LAINAUSLUVUISTA

Tätä työtä varten tehdyn asiakaskyselytutkimuksen pohjana ovat osaltaan viimeisen kolmen vuoden ajalta kootut Turun kaupunginkirjaston musiikkiosaston lainaustilastot, joita käydään tarkemmin läpi tässä luvussa. Kuukausittaisille vaihteluille haetaan selityksiä, ja niistä tehdään analyysejä. Lainaustilastot ovat toki vain yksi osa musiikkiaineiston käyttöä, mutta niiden laskevan suhdanteen tarkempi määrittely luo kyselylle lisää pohjaa.

4.1 Tilastojen taustaa

Kaupunginkirjaston PallasPro-käyttöjärjestelmä antaa mahdollisuuden tutkia lainaustilastoja yksityiskohtaisesti vuosittain, kuukausittain ja jopa päivittäin jaoteltuna. Lainoja voi ryhmitellä myös osastoittain ja aineistolajeittain.

Tätä työtä varten koostetut tilastot alkavat lokakuusta 2008. Tähän on kaksi käytännön syytä. Ensimmäinen lokakuu 2008 oli ensimmäinen täysi kuukausi musiikkiosaston ollessa auki nykyisessä sijainnissaan vanhan kirjastorakennuksen yläkerrassa. Kesällä tehdyn muuton aikana kirjasto oli pääosin suljettuna. Muuton aikana suoritettiin myös loppuun tunnistevaihdos, jossa aiemmin 03-tunnuksella kulkenut musiikkiaineisto sai tietokantaan etuliitteeksi uuden PKMUS-tunnuksen. Tässä yhteydessä aineisto myös jaoteltiin tietokantaan lajityypeittäin mahdollistaen tarkemman tilastollisen tarkastelun. Työssä käytetty lajityyppikohtainen ryhmittely ei siis olisi ollut mahdollista ennen syksyä 2008.

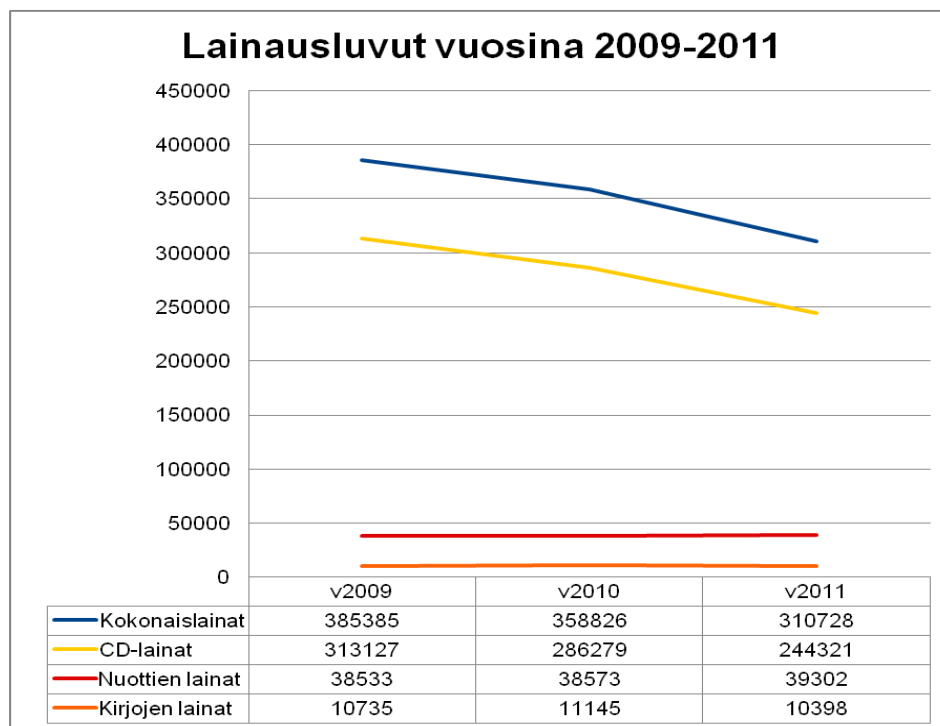
Kevät 2012 oli myös erinomainen, ja oikeastaan viimeinen mahdollinen, ajankohta tehdä tämä työ tässä muodossa. Kaupunginkirjaston huhtikuussa 2012 toteutuneen järjestelmävaihdon myötä nykyiset lainaustilastot saattavat kadota bittiavaruuteen. Luonnollisesti kokoelma on myös asiakkailta suljettuna PallasPron korvaavan Aurora-järjestelmän asentamisen ajan. Sen jälkeen taas

tutkimuksen tekoon olisi tullut muita häiriötekijöitä, kun asiakaskunta ja henkilökuntakin totuttelevat uuteen järjestelmään.

Lokakuun 2008 ja maaliskuun 2012 välinen aika merkkää siis yhtä kokonaista ajanjaksoa musiikkiosastolle. Tällä ajalla tapahtunutta lainausliikennettä analysoimalla voi varmasti valmistautua paremmin tuleviin koitoksiin uuden järjestelmän ja uusien haasteiden parissa.

4.2 Tilastojen tulkintaa aineistolajeittain

Aloitetaan vertailemalla eri aineistolajien lainamääriä musiikkiosastolla viimeisen kolmen vuoden aikana. Huolimatta CD-levyjen lainausmäärien laskusta, muodostaa CD-kokoelma edelleen ylivoimaisen enemmistön lainatusta materiaalista. Noin 310000 musiikkiosaston lainasta lähes 79 % oli CD-levyjä vuonna 2011. Näin ollen CD-levyjen lainausluvut myötäilevät myös kokonaislainamäärän laskua. Painetusta materiaalista nuottien ja kirjojen lainausluvut ovat olleet tällä periodilla jopa hienoisessa nousussa.

Taulukko 1. Musiikkiosaston lainauslukuja vuosilta 2009 - 2011

Pelkkien CD-levyjen kuukausittaisia lainausmääriä tarkasteltaessa pudotus tuntuu dramaattisemmalta. Ensimmäisen tilastoidun kuukauden huippulukemat (yli 35000 CD-lainaa lokakuussa 2008) voidaan toki laittaa osittain juuri uudelleen-avatus osaston piikkiin, mutta jatkossa lainausmäärien hiipuminen on tasaista: esimerkiksi tammi-, helmi-, ja maaliskuussa on vuosina 2009 - 2011 nähty lähes 5000 CD-lainan kuukausittainen pudotus edelliseen vuoteen verrattuna.

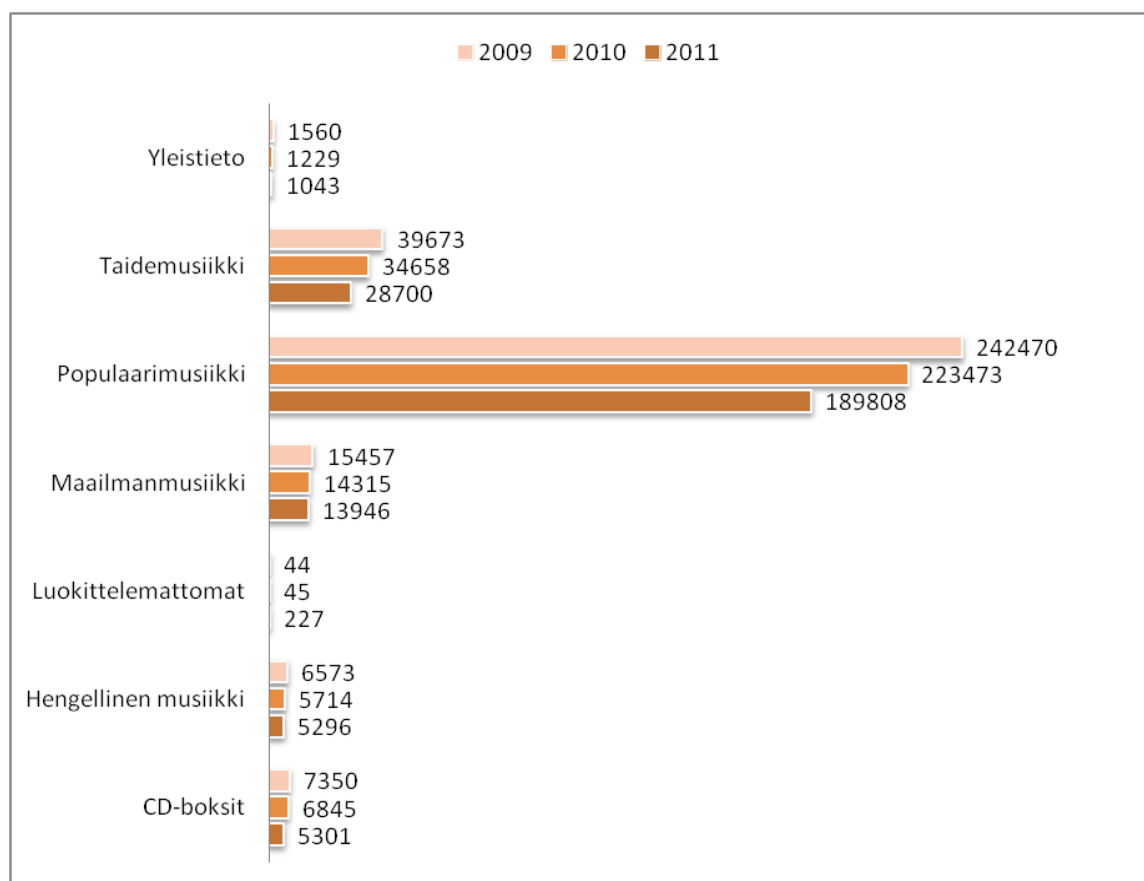
Taulukko 2. CD-levyjen kuukausittaiset lainausluvut musiikkiosastolla

Kaavioon on otettu mukaan vain kokonaiset tilastoidut vuodet. Vuoden 2009 joulukuun selvä poikkeama johtuu siitä, että kirjasto oli silloin lomautusten vuoksi suljettuna yli viikon.

On kuitenkin huomioarvoista, että tämä trendi tuntuu taittuneen tultaessa alkuvuoteen 2012. Maaliskuu on kuudes peräkkäinen kuukausi, jolloin lainausmäärät eivät ole samassa suhteessa laskeneet edellisen vuoden vastaavaan kuukauteen verrattuna. Johtuuko tämä siitä, että asiakaskunta on laskukauden jäljiltä jälleen vakiintunut, ja kuukausittaiset lainamäärät pysyvät keskimäärin noin 20000 lainassa? Tätä päätelmää ei ehkä voida tehdä näin lyhyeltä aikaväliltä, mutta se on mahdollista. Aineistolajikohtaiset, kuukausittaiset tilastot ovat kokonaisuudessaan nähtävillä työn liitteenä (Liite 1).

4.3 Tilastojen tulkintaa lajityypeittäin

Seuraavaksi tarkastelemme CD-levyjen lainausmäärien kehitystä eri musiikkityyleissä siinä määrin, kun järjestelmä antaa siihen mahdollisuuden. Suhteellisesti pudotus on samaa luokkaa kahden isoimman ryhmän, taidemusiikin ja populaarimusiikin, alueella. Jos lukuja tarkastelee Internetin vaikutuksen näkökulmasta, tämä oli odotettua, sillä populaarimusiikin Internet-palvelujen lisäksi myös kaupunginkirjaston tarjoama Naxos Music Library on saavuttanut asiakaskunnan suosion. Huomionarvoista on maailmanmusiikin lainojen pysyminen lähes ennallaan muiden ryhmien laskiessa samaan tahtiin. CD-boksien lainausmäärien lasku on mahdollisesti pieni pettymys, sillä niiden kysynnän voisi olettaa säilyvän Internet-aikana paremmin peruslevyihin nähden.

Taulukko 3. Lajityypeittäin ryhmitelty CD-lainat vuosina 2009 - 2011

Populaarimusiikin lainojen suurta määrää ei sovi säikähtää, kuuluuhan tuohon ryhmään myös suurin osa levyistä. Valitettavasti tarkempi genre-erittely tilastoista ei ollut mahdollista, sillä lainaustilastoihin menevän populaarimusiikki-tunnuksen alle menevät käytännössä myös jazz, blues ja viihdemusiikki, eli kaikki luokat väliltä 78.89 - 78.894 lukuun ottamatta luokkaa 78.8917, etninen populaarimusiikki, joka menee maailmanmusiikin alle.

Muilta osin aineistojako on selkeä. Yleistieto kattaa mm. häämusiikin, yleiskoelmat ja ääniefektilevyt, taidemusiikki kaiken klassisen musiikin, ja CD-boksit erikseen varastoitavat isot kokoelmat.

5 TUTKIMUKSEN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS

Lainaustilastojen ja yleisen taustoituksen jäljiltä suunnittelin Turun kaupunginkirjaston musiikkiosastolle asiakaskyselyn. Tässä osiossa kerrotaan kyselyn käytännön lähtökohdista, määritellään tutkimusongelma ja käydään läpi tutkittavaa joukkoa. Lisäksi kerrotaan kyselylomakkeen teosta, ja perustellaan syitä erilaisien kysymysten mukanaololle, poisjäännille ja muotoilulle. Lopuksi käydään läpi tutkimuksen käytännön toteutus ja aikataulu.

Kyselyn laadinnassa ja lomakkeen suunnittelussa oli päämääräisenä ohjenuorana Tutki ja kirjoita -teoksen kyselyä käsittelevä osuus. Kysymykset pyrittiin pitämään spesifeinä, lyhyinä, selvinä, ja termit määrittelemään mahdollisimman hyvin. Myös kysymysten määrää ja järjestystä harkittiin tarkasti. (Hirsjärvi, Remes & Saravaara 1997, 193 - 204.)

5.1 Tutkimusongelma

Artikkeleiden ja tilastojen pohjalta täsmentyivät kysymykset, joihin haluttiin vastauksia. Päällimmäisenä tutkimusongelmana oli, kuinka paljon Internetin palvelut ovat vaikuttaneet musiikkikirjaston asiakaskunnan CD-kokoelman käyttöön Turussa.

Kysymykset eivät suinkaan rajoittuneet yhteen. Missä ikäryhmässä se on vaikuttanut eniten ja missä vähiten? Millaisten musiikkityylien ystävät hyödyntävät digitaalisen musiikin palveluja eniten? Kokevatko asiakkaat musiikkikirjaston enemmän tai vähemmän tarpeelliseksi kuin ennen? Mitä muita syitä CD-lainauslukujen vähenemiselle saattaa olla? Näkyykö lainauslukujen lasku tässä nykyisille asiakkaille toteutetussa kyselyssä? Näihin kysymyksiin lähdettiin etsimään suoria vastauksia lomaketta suunniteltaessa.

5.2 Kyselylomake

Kyselylomakkeeseen päätyi lopulta kymmenen kysymystä, joista kaksi jälkimmäistä oli avoimia. Lomakkeen suunnittelun aikana pois tiputettiin kymmeniä huonosti muotoiltuja tai monitulkintaisesti vastattavissa olevia kysymyksiä, jotta lopulta jäljelle jäisi tiivis kysymysten ydinjoukko. Yksi kriteeri oli pitää kysely myös riittävän lyhyenä, sellaisena, johon voisi vastata alle viidessä minuutissa. Molemminpuolinen arkki oli mitta, jota ei saanut ylittää. Kyselylomake on kokonaisuudessaan tämän työn liitteenä (Liite 2).

Lomakkeen alussa vastaajaa pyydetään määrittelemään, minkä tyylisestä musiikista hän on pääosin kiinnostunut (Kysymys 1, Liite 2). Avoin kysymys olisi tuottanut varmasti liian vaihtelevan joukon vastauksia, joten pyrin rajaamaan sopivat sapluunat, joista oli mahdollisuus valita niin monta kuin haluaa. Vaihtoehdot myötäilevät kirjaston luokitusta, mutta jos niitä olisi yrittänyt laittaa suoraan lainaustilastoja vastaaviksi, olisivat ne olleet liian laajoja ja epäselviä kokonaisuuksia. Jokaisen populaarimusiikin ison alalajin listaaminen erikseen olisi taas saattanut tuottaa aivan liikaa hajontaa. Lopulta toimiva vaihtoehto löytyi niin, että jaoin populaarimusiikin ja rytmimusiikin kahdeksi vaihtoehdokseen sulussa olevien genretarkennusten kera. Sopivaa jakoa ei ollut helppo löytää, mutta lopulta kysymyksestä tuli selkeä ja funktionaalinen.

Ikä- ja musiikkityylikysymysten lisäksi vastaajan taustaprofiilia pyrittiin hahmottelemaan kysymällä kuinka paljon aikaa musiikinkuunteluun arvioi käyttävänsä (Kysymys 2, Liite 2). Tällä tavalla haluttiin säilyttää mahdollisuus selvittää tarkemmin, millaisesta musiikinkuluttajasta on kysymys. Mahdollisesti tärkeä kirjaston kannalta aktiivisuutta mittaava tieto olisi myös se, kuinka paljon CD-levyjä asiakas arvioi lainaavansa (Kysymys 7, Liite 2). Tietoa vastaajan sukupuolesta en taas nähnyt merkittävänä, joten sitä en kysynyt. Asuinkuntaa kysyin siltä varalta, että vastauksia purkaessa tulisi tarve erotella turkulaisia ja eiturkulaisia vastaajia toisistaan.

Musiikinkuuntelutottumuksia kartoittamaan pyydettiin valitsemaan mieluisin kuunteluformaatti (Kysymys 3, Liite 2) sekä arvioimaan kuinka usein käyttää

Internetin digitaalisia musiikkipalveluja (Kysymys 4, Liite 2). Olisi ollut mahdollista eritellä erilaisia Internet-palveluja erikseen vaihtoehdoiksi, mutta se olisi saattanut tuoda liikaa hajontaa, enkä varsinaisesti yrittänyt selvittää sitä, onko jokin yksittäinen tällainen palvelu aiheuttanut enemmän kirjaston kokoelman käytön vähenemistä kuin jokin toinen. Päädyin käyttämään termiä Internetin digitaalisen musiikin palvelut, koska se kattaa mahdollisimman monipuolisesti kaikki erilaiset palvelut, joita tarkoitetaan. Tätä oli täsmennetty lisäämällä kysymyksessä sulkuihin esimerkkeinä Spotify, latauskaupat ja sosiaaliset palvelut.

Vastaajan kannalta pidin mahdollisesti haastavana arviokysymystä siitä, ovatko Internetin tarjoamat digitaalisen musiikin palvelut vähentäneet tarvetta lainata levyjä musiikkikirjaston kokoelmasta (Kysymys 5, Liite 2). Kysymys oli niin oleellinen, että se oli saatava mukaan, vaikka se olikin hankala määritellä. Lopulta löysin mielestäni kattavan nelikentän vastausvaihtoehtoihin, joihin laitoin mahdollisimman selkokieliset tarkennukset perään.

Suoraan musiikkiosaston CD-kokoelmaa koskevissa kysymyksissä pyydettiin määrittelemään tyytyväisyyttä kokoelmaan asteikoilla 1 - 5 (Kysymys 6, Liite 2), sekä arviota siitä, lainaako nykyisin aiempaa vähemmän vai enemmän levyjä kokoelmasta (Kysymys 8, Liite 2). Jälkimmäinen kysymys meni osittain päällekkäin aiempien kohtien kanssa, mutta vain osittain, ja oli mielestäni tärkeää pitää tässä vaiheessa erilaisia tulkintamahdollisuuksia avoinna. Jatkona oli vielä avoin kysymys syistä, miksi asiakas lainaa nykyisin enemmän tai vähemmän (Kysymys 9, Liite 2). Tällä oli tarkoitus kerätä mahdollisia syitä, joita en ollut etukäteen osannut ajatella, ja siksi kysymyksikaksikko oli tärkeä.

Sitä, kuinka usein asiakas käy musiikkikirjastolla, en katsonut tarpeelliseksi erikseen kysyä, sillä CD-kokoelma on vain yksi osa palveluita. Yhden mitä tahansa musiikkiosaston palveluita koskevan kohdan halusin kuitenkin kyselyyn sijoittaa: viimeisenä kohtana oli avoin kysymys, jossa pyydettiin mielipiteitä musiikkiosaston palveluista ylipäätään (Kysymys 10, Liite 2). Tämä siksi, että halusin nähdä, millaisia ideoita ja mielipiteitä asiakaskunnalta näin viriäisi. Tästä pienestä asiakaspalautteesta saattaisi olla myös suoraa hyötyä toimeksiantajalleni.

5.3 Miksi ei Internet-kyselyä?

Kokonaisena johtajatuksena tutkimusta suunniteltaessa oli se, että tutkittavan joukon, musiikkiosaston CD-levyjä lainaavan asiakaskunnan, tavoittaa parhaiten musiikkiosastolta. Asiakaskyselyn kysymykset suunniteltiin ensisijaisesti siis tämä ajatus mielessä. Mikäli kyselyn olisi laajentanut myös Internet-kyselyksi, olisi joidenkin kysymysten muotoilua ja vastausvaihtoehtoja pitänyt miettiä uudelleen. Suuri huomioitava seikka on myös se, miten vastaajaprofiilit olisivat muuttuneet Internet-kyselyssä. Silloin olisi ollut mahdollista tavoittaa ehkä juuri sitä asiakaskuntaa, joka on kokonaan lopettanut musiikkiosastolla käymisen. Olisi myös ollut mahdollista vertailla paikanpäältä ja Internetistä kerättyjen kysymysten vastauksia. Tämä olisi kuitenkin kokonaan oman työnsä paikka, ja olisi tässä tapauksessa muuttanut koko työn painopistettä. Yrittämällä tavoittaa asiakkaita, jotka eivät enää käytä ollenkaan CD-levyjä, eivätkä näin ollen musiikkikirjaston kokoelmaakaan, olisi työ painottunut lopulta ehkä enemmänkin sen pohdiskeluun, mitä korvaavia palveluja kirjasto voisi tulevaisuudessa tarjota.

Keskittymällä keräämään materiaali paikallisesti saatiin kartoitettua tarkemmin nimenomaan sitä millaiset asiakkaat CD-levyjä tällä hetkellä lainaavat, ja mitkä ovat heidän tarpeensa ja tottumuksensa. Samalla pyrittiin selvittämään millainen suhde heillä on Internetin musiikkitarjontaan, kun CD-levyjä kuitenkin vielä käyttävät, sekä katsomaan sitä, miten lainausmäärien vähentyminen näkyy olemassa olevassa asiakaskunnassa.

5.4 Tutkittava joukko

Musiikkiosastolla on nykyään paljon erilaisia palveluja, ja monet asiakkaat tulevat sinne muissa asioissa kuin CD-kokoelman vuoksi. Asiakaskunnasta moni lainaa pelkästään nuotteja, tai tulee lukemaan aikakauslehtiä. Digitointipalvelut ja soittohuone ovat myös jatkuvassa käytössä.

Osastolta voi erottaa omaksi joukokseen kaksi asiakasryhmää, jotka eivät välttämättä käytä musiikkiaineistoa tai musiikkiosaston palveluja suoranaisesti, vaan ovat siellä tilojen vuoksi. Nämä ovat varattavien asiakastietokoneiden käyttäjät, sekä opiskelijat, jotka tulevat opiskelemaan hiljaiseen lukuhuoneeseen tai tekemään koulutehtäviä sijaintinsa puolesta rauhallisiin tiloihin. Kyselyssä saattoi siis olla kenen tahansa vastauksia edellä mainituista asiakasryhmistä. Jotta kyselyllä tavoitettaisiin mahdollisimman paljon nimenomaan CD-levyjen lainaajia, oli kyselyt ja palautuslaatikot sijoitettu CD-hyllyjen väliin.

Nämä arviot asiakaskunnan koostumuksesta ovat subjektiivisia ja perustuvat vuosien työssäoloon musiikkiosaston asiakaspalvelussa.

5.5 Tutkimuksen kulku

Kyselytutkimus polkaistiin käyntiin 28.2. ja se pyöri musiikkiosastolla neljä viikkoa. Pidin mahdollisena, että mikäli vastauksia ei tunnu tulevan tarpeeksi nopeasti, voin pitää kyselyä jopa huhtikuun alkuun asti. Neljä viikkoa oli kuitenkin riittävästi, ja vastauksia tuli alkupuolella odotettua nopeammin. Mikäli työn kanssa olisi tullut kiire, olisi kolme viikkoakin riittänyt. Minimitavoite, 50 vastausta, täyttyi noin kymmenessä päivässä. Kyselyn viimeisellä viikolla palautuslaatikoihin kertyi kuitenkin vain kahdeksan täytettyä vastausta.

Ollessani itse työvuorossa asiakaspalvelussa jaoin paljon vastauslomakkeita suoraan asiakkaille esimerkiksi aikaa vievien tietopalvelukysymysten yhteydessä. Tämä osoittautui tehokkaaksi aineistonkeruutavaksi, sillä ihmiset vastasivat mielellään pyydettyä ja odottaessaan, kun etsin aineistoa. Kävin toisinaan myös tarjoamassa lomakkeita suoraan CD-hyllyjä selailevien asiakkaiden käteen. Muutaman kerran tarjosin lomakkeita myös jo lainausautomaateilla olleille asiakkaille, mutta tämä ei ollut järin menestyksekkästä. Useimmilla asiakkailla oli tuossa vaiheessa jo kiire lähteä, ja he kieltäytyivät vastaamasta. Paras tapa oli selvästi lähestyä ihmisiä silloin, kun he vielä selailivat hyllyjä.

En ollut kirjastolla läheskään joka päivä kyselyn aikana, ja suurimman osan aikaa asiakkaat tarttuivat kyselyyn itsenäisesti. Pelkästään passiivisella tavalla

vastausten kerääminen olisi kuitenkin ollut liian hidasta. Ehkä mahdollisuus osallistua jonkinlaiseen arvontaan (ja sen mainostaminen vaikkapa pienellä kyllä vastauslaatikon yhteydessä) olisi lisännyt itsenäisesti paperia täyttämään alkavien määrää. Halusin kuitenkin pitää kyselyn järjestelyt mahdollisimman yksinkertaisena aikataulun ollessa tiivis. Luotin siihen, että jos suunnittelen myös vastaajalle mielenkiintoiselta vaikuttavan kyselyn, jonka täyttämässä ei mene viittä minuuttia enempää, ja jossa ei kysytä ylimääräisiä kysymyksiä, saan kyllä riittävästi vastauksia.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Tässä osiossa esitetään ja analysoidaan saadut tutkimustulokset. Kyselyyn palautettiin yhteensä 97 lomaketta. Näistä 4 vastausta hylättiin. Hylätyistä vastauksista kahdessa oli täytetty vain kolme ensimmäistä kysymystä, yksi oli päivänselvä huumorivastaus, ja yhdessä vastaaja oli alle 13-vuotias, joka oli vastannut useimpiin kysymyksiin, ettei tiedä, ja ilmoitti asuinkunnakseen Helsingin. Jäljelle jäi siis 93 vastausta. Tällaiseen tutkimukseen suositellusta sadan vastauksen otannasta jäätiin siis muutamalla (Vilka 2007, 57). Toisaalta asetettu minimitaloite tutkimuksen onnistumiselle, 50 vastausta, ylittyi kirkkaasti.

Minulla ei ollut käytössä taulukointiohjelmaa, joten tein ristiintaulukoinnit manuaalisesti Exceliä hyväksikäyttäen. Tämä oli tähän määrään vastauksia riittävä keino. Isommalla vastausmäärällä kaikkien haluttujen riippuvuussuhteiden käsin laskeminen erikseen olisi saattanut muodostua liian monimutkaiseksi.

6.1 Taustatietoa vastaajista

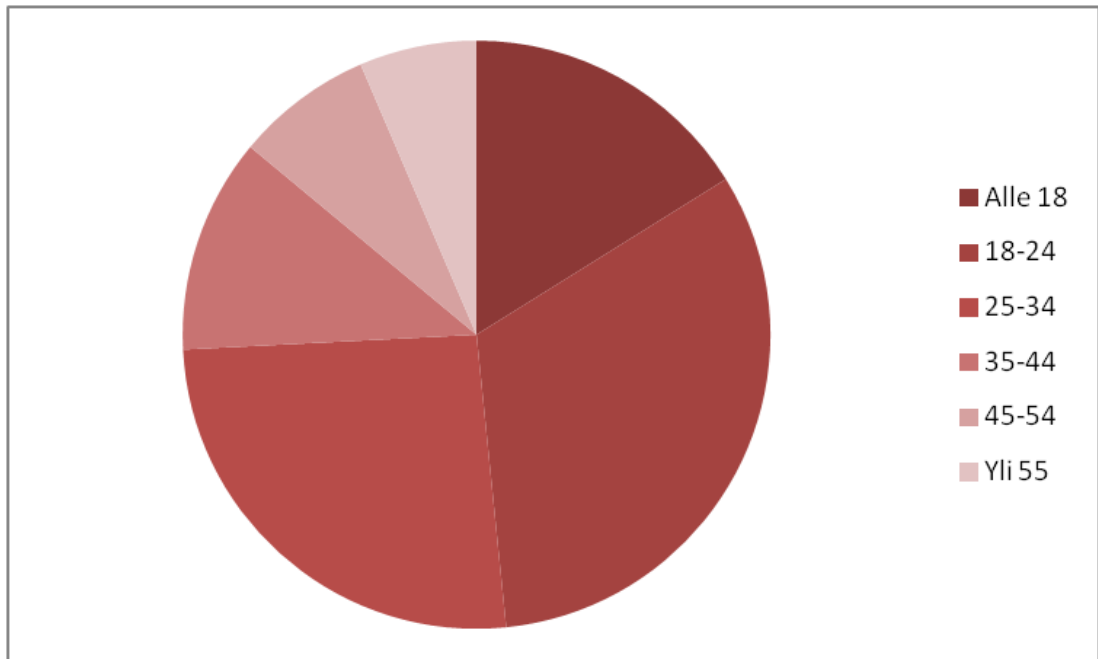
Ensimmäiseksi on hyvä käydä läpi millaisesta vastaajajoukosta on kyse. Mahdollisuuksia taustatietojen erittelyyn lomake tarjosi useita, joista tarkastellaan omina kohtinaan ikäjakaumaa ja asuinkuntia. Myös vastaajien musiikinkuunteleaktiivisuus ja suosikkiformaatti selvitetään.

6.1.1 Ikä- ja asuinkuntajakauma

93 vastaajasta 86 ilmoitti asuinpaikakseen Turun. Seitsemän asui ympäryskunnissa. Olin varautunut tekemään eroja Turussa asuvien ja muualta tulevien välillä, mutta se ei ollut tarpeellista, sillä lähikunnista tulevien vastaajien määrä oli pieni.

Kyselyssä kuuluu enemmän nuorten aikuisten kuin siitä vanhempien vastaajien ääni. Tämä saattaa toki vastata hyvin myös asiakaskunnan yleistä koostumus-

ta, mutta on toki mahdollista, että keski-ikäiset asiakkaat eivät yhtä herkästi tarttuneet kyselyyn.

Taulukko 4. Eri ikäisten vastaajien osuus kokonaismäärästä

Kyselylomakkeessa oli seitsemän ikäluokkaa, mutta vastauksia purkaessa luokat supistuivat kuuteen nuorimman ryhmän (alle 13-vuotiaat) tipahtaessa pois, sillä siinä oli vain yksi vastaus. Tuo yksi vastaus yhdistyi viereiseen ikäryhmään.

6.1.2 Musiikinkuunteluaktiivisuus

Kuten odottaa sopii, musiikkiosastolla tehtyyn kyselyyn vastasivat todelliset musiikin suurkuluttajat. Kaksi kolmesta vastaajasta ilmoitti kuuntelevansa musiikkia aktiivisesti päivittäin. Vain yksi vastaaja päätyi laittamaan asteikolla 1 - 5 musiikinkuunteluaktiivisuutensa kohtaan 2, eli ei kovin korkeaksi. Loppu kolmannes sijoittui välille kolme ja neljä jälkimmäiseen painottuen.

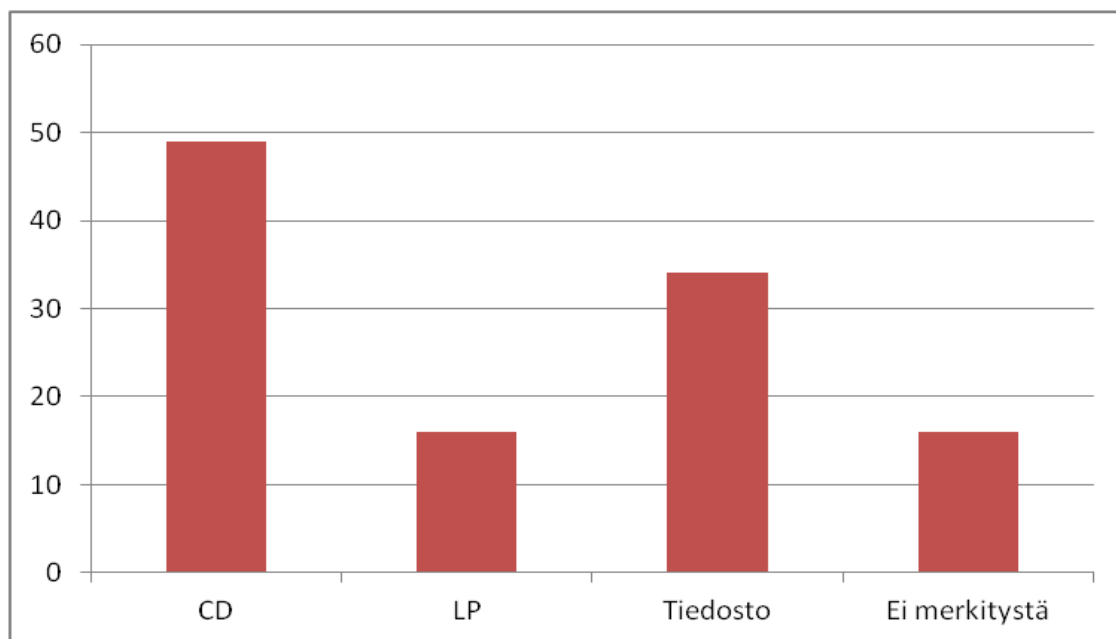
Vastaajat olivat siis tässäkin kohden niin homogeenistä joukkoa, että vastauksia ei ollut tarpeen erotella jatkossa musiikinkuunteluaktiivisuutta mittarina käyttäen.

Kysymys kuitenkin vahvisti sen, että nyt ollaan tekemisissä hyvin aktiivisten musiikinkuuntelijoiden kanssa, eivätkä vastaajat olleet satunnaisia ohikulkijoita.

6.1.3 Vastaajien suosikkiformaatti musiikinkuunteluun

Vastaajien suosikkiformaattia kysymällä oli tarkoitus mahdollisesti selvittää näkyisikö CD:n hiipuminen mahdollisesti nuorempien vastaajien kohdalla, tai ovatko vaikkapa vanhemmat vastaajat omaksuneet tiedostojen käytön. Ylipäättään oli kiinnostavaa nähdä, miten CD vielä pitää pintansa asiakaskunnan keskuudessa.

Käytännössä tämä ei ollutkaan niin helppoa, ja voidaan sanoa että kysymys ei ollut aivan onnistunut. Olin nimittäin pyytännyt nimeämään vain yhden suosikkiformaatin vaihtoehtoista, mutta iso osa vastaajista ei tätä totellut. Peräti 22 nimesi useamman kuin yhden formaatin. Tiedostin kyllä, että vastaajilla ei välttämättä ole yhtä suosikkiformaattia, ja heitä varten minulla oli vaihtoehtokin: ”formaattilla ei ole minulle merkitystä”. Tämä ei kuitenkaan monelle kelvannut, eivätkä vaihtoehdot täten muodostuneet täysin toistensa poissulkeviksi kaikkien vastaajien mielissä. Mikäli pyyntöni yhdestä vaihtoehdosta olisi jättänyt pois, tätä ongelmaa ei olisi ollut. Sillä tavalla muotoiltuna useampi olisi saattanut rastittaa monta kohtaa, ja tulos näyttäisi erilaiselta. Joka tapauksessa, suuntaa antavan tilaston asiakkaiden suosimista formaateista voi tämän perusteella antaa.

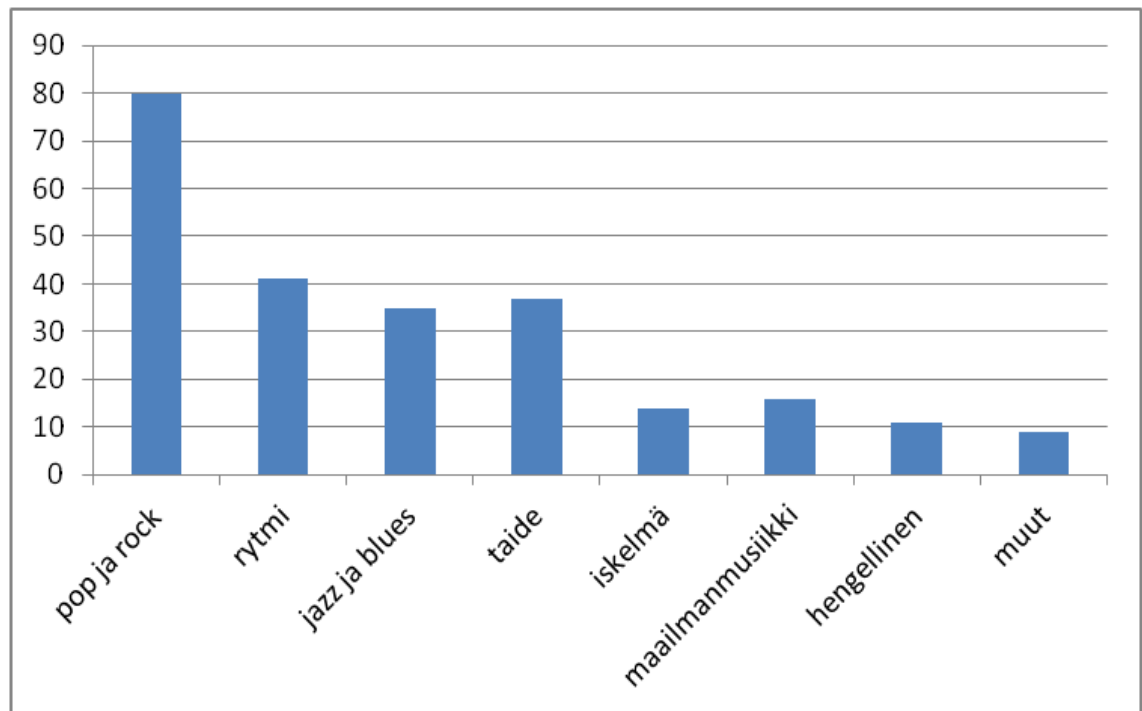
Taulukko 5. Vastaajien suosimat kuunteluformaatit

Myös odottamattomia vastauksia sisältäneestä kysymyksestä on mahdollista saada esille tietoa, ja tehdä sen pohjalta päätelmiä, kunhan ottaa muutokset riittävästi huomioon (Vilkkä 2007, 113 - 115). Tässä tapauksessa CD pitää edelleen pintansa asiakaskunnan suosituimpana formaattina 49 maininnallaan. Tiedostomuotoinen musiikinkuuntelu ei tosin kauaksi taakse tässä jää. Huomioitavaa on myös, että CD + tiedosto -yhdistelmän oli nimennyt yhteensä 16 vastaajaa, ja luku olisi mahdollisesti ollut isompi, mikäli kysymyksessä olisi kehoitettu valitsemaan niin monta kohtaa kuin haluaa. Toki omaa kieltään kertoo sekin, että nyt suurin osa vastaajista (niistä, jotka vastasivat vain yhden vaihtoehdon, kuten oli tarkoitus) valitsi kuitenkin CD:n tiedoston sijasta. Ehdottomia CD-suosikkivastauksia oli 30, ehdottomia tiedostovastauksia 15 ja ehdottomia LP-vastauksiakin 10.

6.1.4 Millaisesta musiikista vastaajat ovat kiinnostuneet?

Pyytämällä vastaajia nimeämään musiikkityylejä, joista he olivat etupäässä kiinnostuneita, saatiin luotua lisää näyttöä siitä millaisen joukon kanssa ollaan tekemisissä. Lisäksi se antoi mahdollisuuden tarkastella taipumuksia erilaisten

musiikkityylien ystävien keskuudessa. Musiikkityylejä sai luonnollisesti valita niin monta kuin halusi.

Taulukko 6. Vastaajien suosimat musiikkityylit

Pop ja rock alalajeineen on selvästi suosituinta musiikkia vastaajien keskuudessa 80 maininnallaan. Vain 13 vastaajaa ei ollut valinnut sitä kiinnostuksen kohteisiinsa. Toisen ryhmän muodostavat rytmimusiikki, jazz ja blues sekä taidemusiikki, joista oli kustakin kiinnostunut 38 - 44 % vastaajista. Vähiten vastaajia löytyi iskelmän, hengellisen ja maailmanmusiikin alueilta. Näissä ryhmissä kannattajia oli 12 - 17 % vastaajista. Muista musiikkityyleistä mainittiin laulelmat ja elokuvamusiiikki, sekä alalajeja, joiden olin ajatellut sisältyvän olemassa oleviin vaihtoehtoihin (punk sijoittuu popin ja rockin alle, dubstep rytmimusiikin alle).

6.2 Analyysi

Osa riippuvuussuhteista, joita halusin selvittää, oli valmiiksi tiedossa, mutta osa selvisi ja tarkentui vasta vastauksia purkaessa. Tämä johtui vastausten jakautumisesta. Kyselyssä oli useita yllättävänkin selkeitä vastausjakauksia, joiden ansi-

osta joihinkin kysymyksiin saatiin niin selkeitä vastauksia, ettei niitä tarvinnutkaan ottaa mukaan riippuvuussuhteisiin siinä määrin kuin olin suunnitellut. Seuraavassa käydään läpi kyselystä selvinneitä asioita loogisessa järjestyksessä.

6.2.1 Asiakkaiden tyytyväisyys CD-kokoelmaan

Kyselyssä saatiin melko yksiselitteinen vastaus vastaajien tyytyväisyydestä CD-kokoelmaan kokonaisuutena: se on kovaa luokkaa. Kysymyksessä pyydettiin arvioimaan tyytyväisyyttä CD-kokoelmaan asteikolla 1 - 5 1:n ollessa ”ei lainkaan tyytyväinen” ja 5:n ollessa ”erittäin tyytyväinen”.

93 vastaajan joukossa 87% ilmoitti olevansa erittäin tyytyväinen tai tyytyväinen CD-kokoelmaan. Kielteisistä vaihtoehdoista arvosanaa 1 ei valinnut kukaan, arvosanan 2 valitsi vain kolme vastaajaa, ja neutraalina pidettävän arvosanan 3 yhdeksän vastaajaa. Tyytyväisyys kokoelmaan vastaajien joukossa oli niin suurta, että tämä näkökulma ei tarjonnut suuria tilaisuuksia jatkoanalyysille. Voidaan siis sanoa, että kokoelman laadusta asiakkaiden silmissä lainausmäärien tippuminen ei ainakaan ole ollut kiinni.

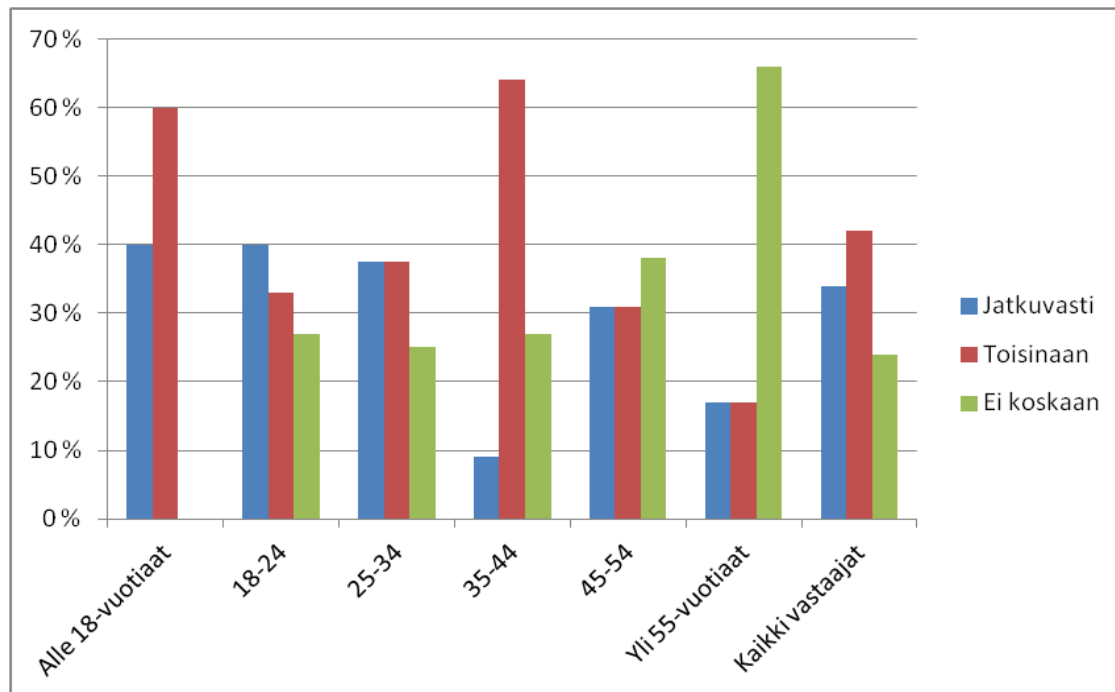
6.2.2 Digitaalisten musiikkipalveluiden käyttö

Kysyttäessä vastaajilta heidän Internetin tarjoamien digitaalisten musiikkipalvelujen käyttöaktiivisuudestaan, jakaantuivat vastaukset melko hyvin kolmeen osaan. 32 vastaajaa ilmoitti käyttävänsä palveluja jatkuvasti, 39 toisinaan ja 22 ei koskaan. Tämän jälkeen oli mahdollista selvittää, onko erilaisissa ryhmissä palvelujen käyttö erityisen yleistä tai harvinaista. Jaottelin asiakkaita sekä ikäryhmittäin että niiden musiikkityylien perusteella, joista he olivat kiinnostuneita.

Digitaalisten palvelujen käyttö ikäryhmittäin

Ensimmäiseksi selvitin missä ikäryhmissä näiden digitaalisten palvelujen käyttö on suosituinta. Tulokset olivat odotetunlaisia. Palveluja käytetään tasaisesti kai-

kissa ikäryhmissä nuorimman ja vanhimman ikäryhmän tarjotessa selkeät painotukset. On kuitenkin huomattava, että ikähaarukoilla saatuihin tuloksiin tulee suhtautua varauksin, sillä testin kriteerit jäävät täyttymättä (Kananen 2011, 83).

Taulukko 7. Verkon digitaalisten musiikkipalveluiden prosentuaalinen käyttö ikäryhmittäin

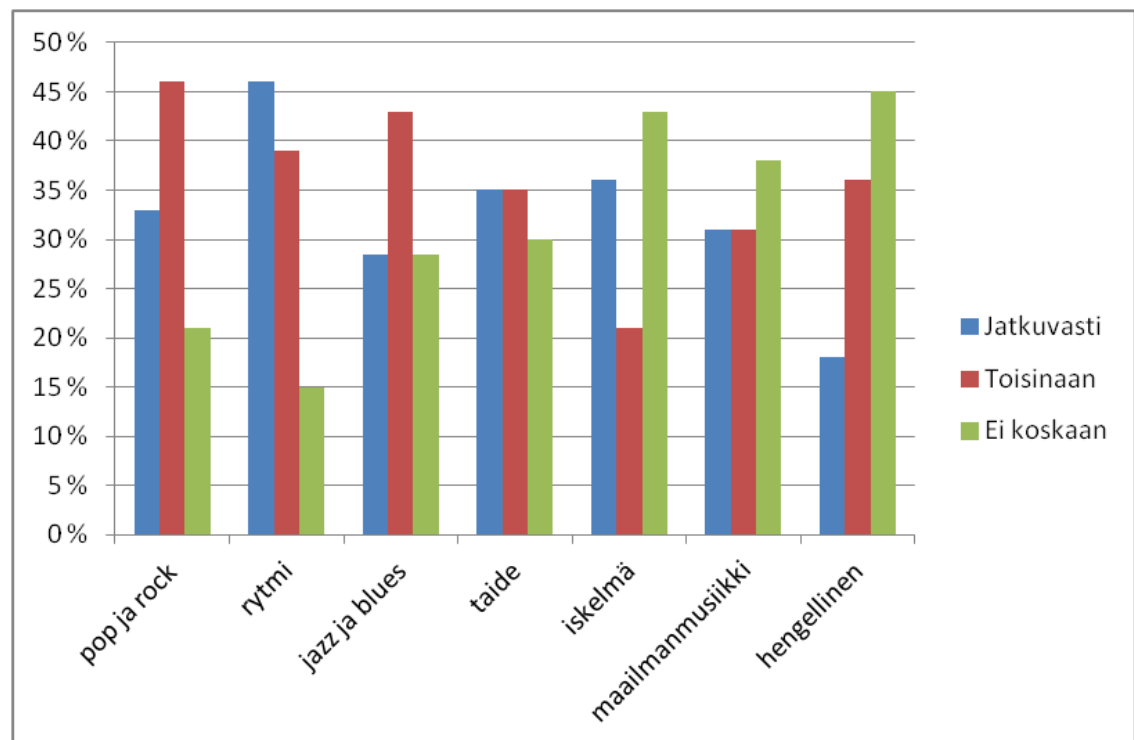
Merkittäviin havaintoihin lukeutuu se, että alle 18-vuotiasta vastaajista kaikki ilmoittivat käyttävänsä palveluja jatkuvasti tai toisinaan. Jo 18 - 24 -vuotiaissa ei koskaan käyttävien osuus on huomattava, 27 prosenttia. 35 - 44 -vuotiaissa toisinaan käyttävien osuus on huomattavan suuri jatkuvasti käyttävien kustannuksella. 45 - 54 -vuotiaissa tilanne kuitenkin taas tasaantuu. Yli 54-vuotiaissa neljä vastaajaa kuudesta ilmoitti, ettei käytä palveluja laisinkaan. Kokonaisvastaajista saman vastasi noin neljännes.

Ei koskaan käyttävien osuus nousee tasaisesti mitä vanhemmaksi mennään, tosin 18 - 24 -vuotiaissa tuo osuus on yllättävän iso. Voidaan siis sanoa, että odotetusti nuorimmilla vastaajilla käyttö on yleisintä, ja vanhemmissa vastaajissa on eniten niitä, jotka eivät näitä palveluja käytä. Käyttäjiä löytyy kuitenkin kaikista ikäryhmistä.

Tämäkin selvitys osaltaan antaa viitteitä siitä, että kasvamassa on ikäpolvi, jolle netin digitaaliset palvelut musiikin kuluttamisessa ovat selviö. Asiasta on tehty tuore tutkimus myös yhteiskuntatieteiden saralla. Nykyisille 10 - 14 -vuotiaille CD ei ole välttämättä enää varteenotettava vaihtoehto, ja iPoditkin alkavat olla jo vanhentuneita välineitä, kun kaiken voi tehdä kännykällä (Uusitalo, Vehmas & Kupiainen, 2011, 28, 85 - 88).

Digitaalisten musiikkipalvelujen käyttö tyylilajeittain

Suosittu digitaaliset palvelut pohjaavat paljolti runsaaseen ajankohtaisen populaarimusiikin tarjontaan. Oletuksena oli, että se näkyy tässäkin kyselyssä. Lisäksi Naxos Music Libraryn oletettiin näkyvän taidemusiikista kiinnostuneiden keskuudessa. Nämä oletukset täsmäsivät vastausten kanssa melko hyvin. Joidenkin odottamattomia havaintojakin tilastoista voi silti tehdä.

Taulukko 8. Digitaalisten palvelujen käyttöaktiivisuus erilaisten musiikkityylien kuluttajilla

Yleisimmillään digitaalisten palvelujen käyttö oli selvästi rytmimusiikista pitävien keskuudessa, jossa joukossa myös jatkuvasti palveluja käyttäviä oli suhteellisesti eniten. Tämä on uskottava havainto, sillä iso osa erilaisista, varsinkin modernin rytmimusiikin elektronisista alatyyleistä, suorastaan elää verkossa. Tämä on myös alue, jolla kirjastojen on ollut vaikeaa tarjota kattavaa valikoimaa jo ennen CD-levyjen valtakauden hiipumistakin.

Eniten vastaajia, jotka eivät koskaan käytä digitaalisen musiikin palveluja löytyi hengellisen musiikin, iskelmän sekä maailmanmusiikin kuuntelijoista. Iskelmässä korostuu kotimaisuusaste, sillä kunnollisia palveluja tälle saralle ei ole helppo löytää, vaikka toki laittomasti materiaalia on paljon jaossa. Hengellisen musiikin verkkopalvelut vielä odottavat tulemistaan, eikä maailmanmusiikissakaan ole yleisesti saatavilla niin kattavaa verkkopalvelua kuin joillain muilla alueilla. Maailmanmusiikki onkin yksi harvoista musiikin lajeista, jotka ovat kirjastolla säilyttäneet lainauslukujen perusteella suosionsa lähes täysin.

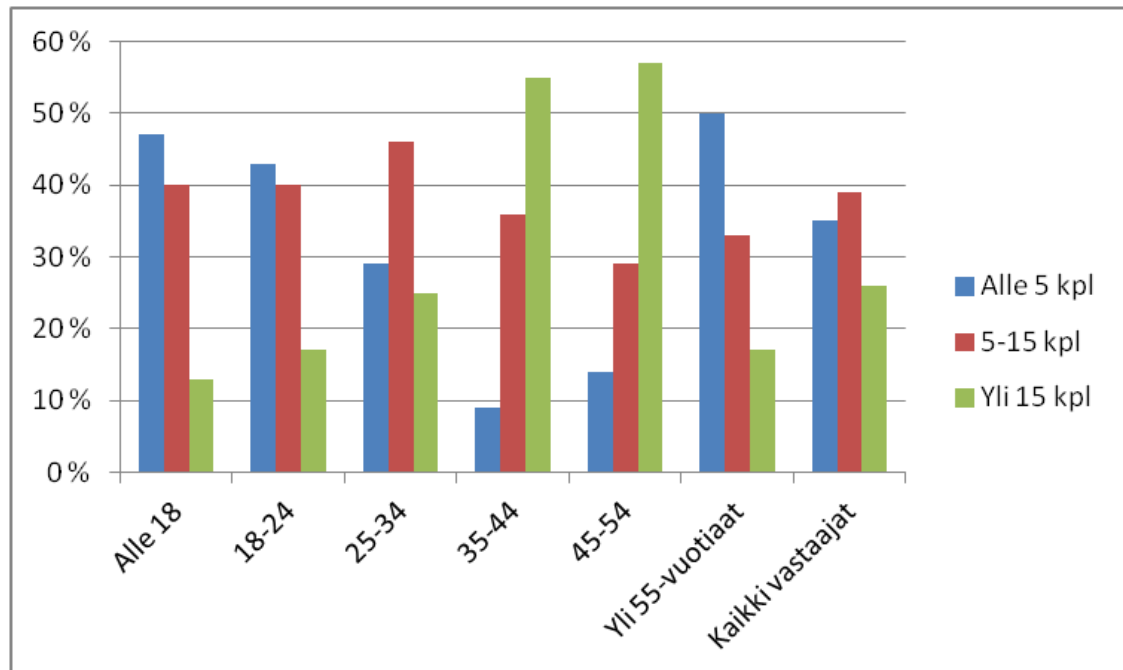
Voisi siis sanoa, että kirjaston on tarpeellista tarjota erityisen hyviä musiikkikoelmia erilaisen maailmanmusiikin ja kaikenlaisen kotimaisen musiikin saralta, sillä näillä aloilla verkko ei ole toistaiseksi niin kova kilpailija. Sama koskee josain määrin jazzia ja bluesia. Samalla kannattaa kuitenkin muistaa, että tässäkin kyselyssä musiikkityylikysymykseen, jossa sai valita niin monta suosikkityyliä kuin halusi, 86 % nimesi populaarimusiikin, ja rytmimusiikinkin noin puolet vastaajista. Vaikka lainausluvut eivät ainoa mittari olekaan, niin niitä saataisiin tuskin ainakaan nousuun supistamalla populaarimusiikin tarjontaa.

6.2.3 Asiakkaiden lainauskäyttäytyminen

Asiakkaiden CD-levyjen lainauskäyttöä pyrittiin selvittämään usealla kysymyksellä. Ensimmäiseksi pyydettiin arvioimaan, minkä verran CD-levyjä kuussa musiikkiosastolta asiakas yleensä lainaa. Kysymyksessä oli neljä vastausvaihtoehtoa, mutta niistä isoin, yli 25 lainaa kuussa, oli niin vähän vastattu, että yhdistin sen toiseksi isoimpaan vaihtoehtoon. Näin syntyi kolme melko tasaista

luokkaa. 35 % vastaajista ilmoitti lainaavansa levyjä alle 5 kpl kuussa, 39 % viidestä viiteentoista kappaletta ja 26 % yli 15 kappaletta kuukaudessa.

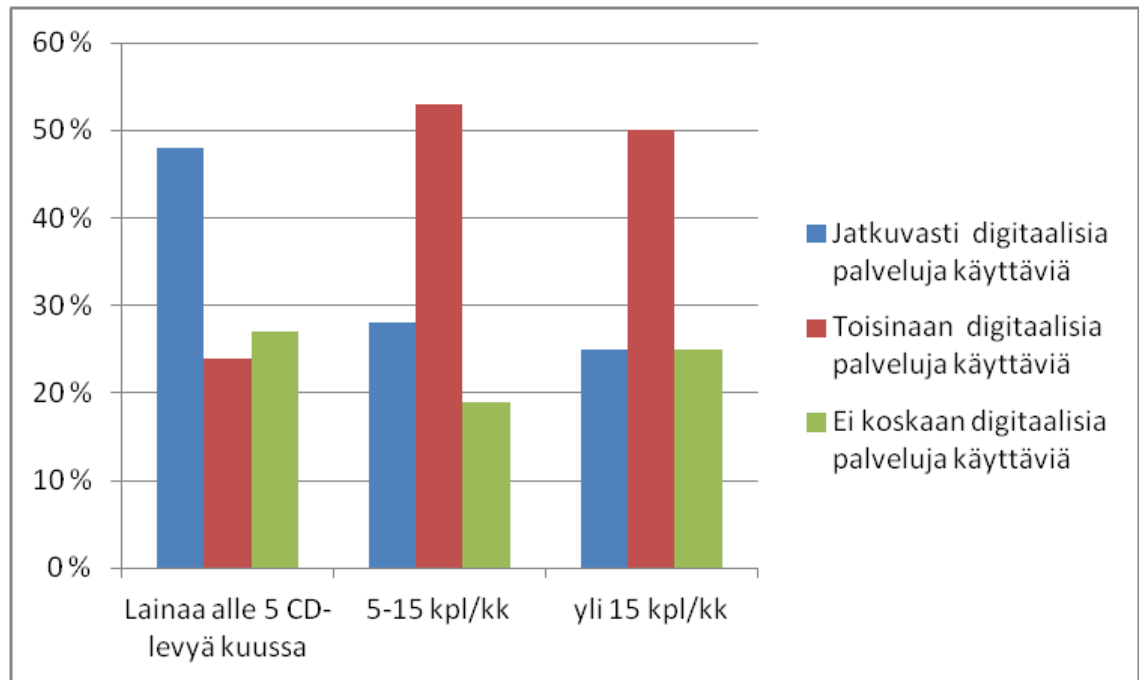
Jaotteleamalla kolme luokkaa ikäryhmittäin, pyrittiin selvittämään, minkä ikäisissä on eniten tai vähiten aktiivisia CD-levyjen lainaajia.

Taulukko 9. Vastaajien kuukausittaiset CD-levyjen lainausmäärät ikäryhmittäin

Tulokset ovat selkeät. Paljon CD-levyjä lainaavia on suhteessa paljon enemmän 35 - 54 -vuotiaissa kuin sitä nuoremmista vastaajissa. Nuorimmassa ikäluokassa on vähiten yli 15 CD-levyä kuussa lainaavia. Yli puolet kyselyyn vastanneista 35 - 44-, ja 45 - 54 -vuotiaista on taas yli 15 CD-levyä kuussa lainaavia. Lainausmäärät kasvavat tasaisesti ikävuosien myötä yli 55-vuotiaisiin asti. Vanhimmissa ikäluokassa on kuitenkin eniten vähän lainaavia koko joukosta.

Seuraavaksi haluttiin tarkastella yhteyttä lainausaktiivisuuden ja digitaalisten palvelujen käyttöaktiivisuuden välillä. Tämä tapahtui ristiintaulukoimalla kysymys levyjen lainausmääristä ja netin digitaalisten palvelujen käytöstä.

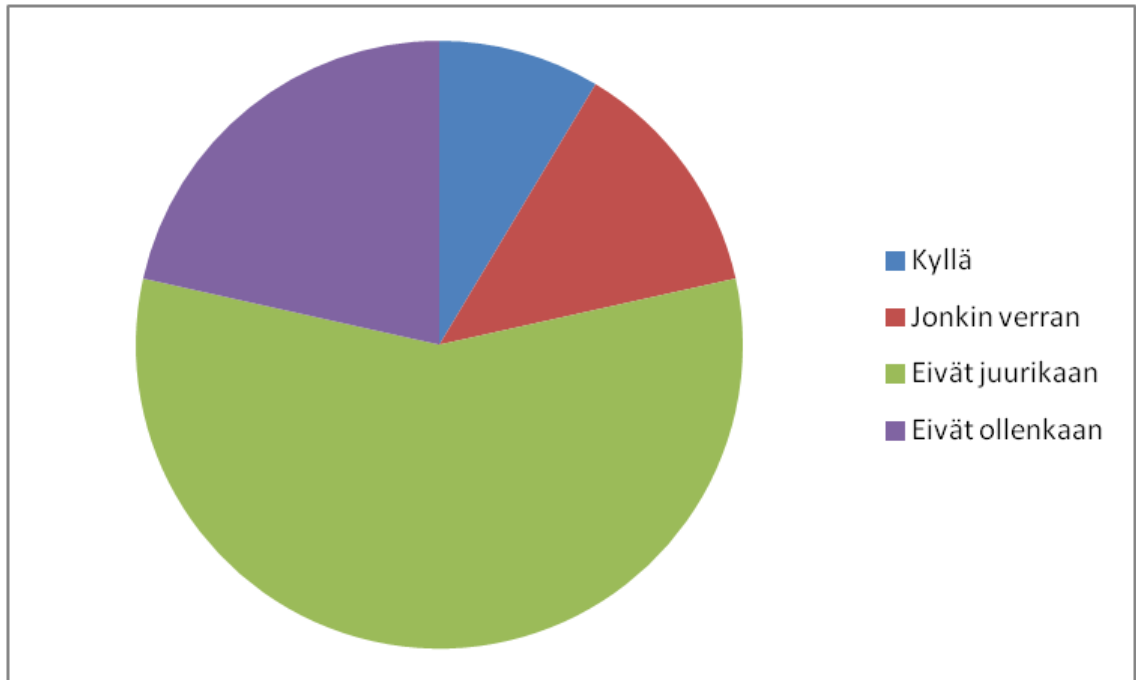
Taulukko 10. CD-levyjen lainausaktiivisuus musiikkiosastolta suhteessa siihen, kuinka aktiivisesti käyttää digitaalisia musiikkipalveluja

Tämän taulukoinnin perusteella vähiten lainaavista vastaajista suuri osa on aktiivisia netin digitaalisten musiikkipalveluiden käyttäjiä, joten näillä kahdella on jonkinlainen yhteys. Samasta ryhmästä tosin löytyy myös niukasti eniten niitä, jotka eivät koskaan käytä digitaalisia musiikkipalveluita. Käytännössä voidaan siis sanoa, että vähiten lainaavien vastaajien joukossa on paljon musiikin suurkuluttajia, mutta jonkin verran myös niitä, jotka kuluttavat musiikkia vähemmän niin kirjaston kokoelmista kuin muualtakin.

Kahdessa muussa lainausmääräryhmässä on selkeä enemmistö toisinaan digitaalisia palveluja käyttäviä. Tämä tulos heijastelee mahdollisesti hyvin musiikkiosaston asiakaskunnan keskimääräisiä tottumuksia. Tässä vaiheessa tutkimusta voidaanankin sanoa, että yleisin musiikkikirjaston asiakas on tällä hetkellä sellainen, joka käyttää sujuvasti sekä verkon että kirjaston musiikkipalveluita rinnakkain hyväkseen.

Edellistä päätelmää tukee selkeästi myös seuraava kysymys. Vastaajalta kysyttiin suoraan, missä määrin hän kokee digitaalisten musiikkipalveluiden vaikutta-

neen musiikkiosaston CD-kokoelman käyttöön. Vaihtoehtoja oli neljä, ja vastausjakauma oli jossakin määrin yllättävä.

Taulukko 11. Ovatko digitaalisen musiikin palvelut vähentäneet tarvetta lainata CD-levyjä musiikkiosastolta?

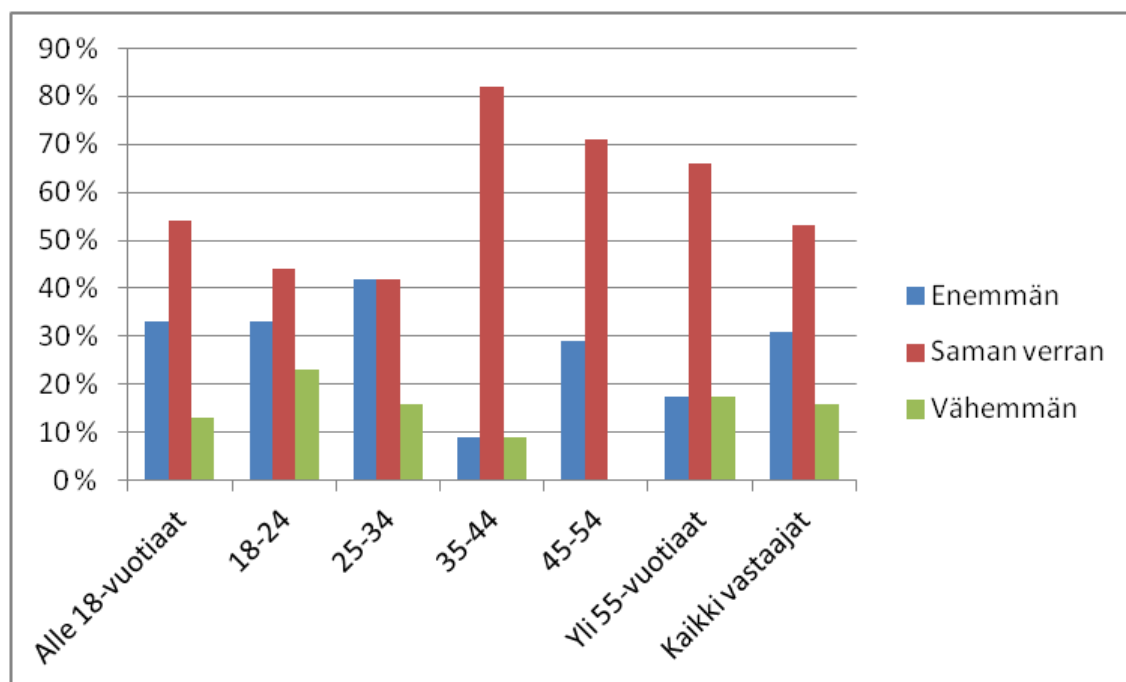
57 % vastaajista valitsi vaihtoehdon ”ei juurikaan, käytän niitä kirjaston CD-kokoelman ohella”. Näin vastanneista vieläpä yli kolmannes oli sellaisia, jotka ilmoittivat käyttävänsä palveluja jatkuvasti. Vain 22 % kysymykseen vastanneista oli sitä mieltä, että digitaaliset palvelut ovat selvästi tai jonkin verran vähentäneet heidän musiikkiosaston CD-kokoelman käyttöään. Yhä selvemmltä alkaa näyttää, että suurin osa musiikkiosaston nykyisistä asiakkaista käyttää sujuvasti rinnakkain CD-kokoelmaa ja digitaalisia palveluja. CD-levyjen käytön hiipuminen on koskettanut pienempää osaa asiakkaista kuin etukäteen arvioin.

6.2.4 Asiakkaiden syitä lainauksen nousemiselle tai vähenemiselle

CD-levyjen lainausmäärät ovat olleet tuntuvassa laskussa, siitä ei mihinkään pääse. Mikäli nykyisen asiakaskunnan vastauksissa lainausmäärien lasku ei

merkittävästi näy, voidaan ehdottaa, että osa on hylännyt CD-levyn kokonaan, ja näin heitä on musiikkikirjastoltakin tätä kyselyä varten vaikeaa tavoittaa.

Neljännän näkökulman lainauskäyttäytymiseen tarjosikin kysymys, jossa vastaajaa pyydettiin arvioimaan lainaako hän nykyisin aiempaa enemmän, vähemmän vai saman verran levyjä. Jatkokysymyksenä pyydettiin avoimessa kysymyksessä nimeämään syitä tähän käyttäytymiseen.

Taulukko 12. Lainaako vastaaja enemmän, vähemmän vai saman verran kuin ennen ikäryhmittäin jaoteltuna

Tämän vastauksen perusteella CD-lainojen ei pitäisi olla laskussa, vaan nousussa. Kolmannes vastaajista arvioi lainaavansa enemmän kuin ennen, ja yli puolet saman verran. Suurinta hajonta oli nuorten aikuisten kohdalla, mutta siinäkin ryhmässä iso osa vastaajista arvioi lainaavansa aiempaa enemmän. Nuorimmassa ikäryhmässä toki vaikuttaa myös kysymyksen luonne, sillä monet eivät ole käyttäneet palveluja kovin pitkään ja siksi lainaavat ”saman verran” kuin ennenkin. Lisäksi on huomioitavaa, että 35 - 44 -vuotiaat vastaajat valitsivat jälleen mieluiten keskimmäisen vaihtoehdon, kuten kaikissa muissakin kysymyksissä. Ikäjaottelut ovat tässäkin kohtaa vain suuntaa antavia.

Kaiken kaikkiaan tulokset viittaavat siihen, että lainausmäärän tippumisen aiheuttajat ovat suurelta osin kokonaan siirtyneet pois kirjaston CD-kokoelman käytöstä. Jäljellä olevalle asiakaskunnalle kokoelma kelpaa hyvin, ja sitä käytetään digitaalisten palvelujen ohella. Digitaalisten palvelujen vaikutus oli kuitenkin vain oletus suurimmaksi syyksi lainauslukujen tippumiselle. Jatkona olleen avoimen kysymyksen kautta selviää, millaisia syitä lainaajilla lainauskäyttäytymisensä kehittymiseen on. Ne ovat monesti paljon arkisempia ja henkilökohtaisempia kuin olin ajatellutkaan.

Kysymys 9 oli muotoiltu siten, että siinä sai perustella vastaustaan edelliseen, CD-levyjen lainauskäyttöä koskevaan kysymykseen. Tuohon kysymykseen yli puolet vastaajista vastasi, että heidän lainausmääränsä ei ole muuttunut, eikä täten vastannut tähänkään kohtaan mitään. Joitakin mielenkiintoisia näkökulmia tästäkin määrästä vastauksia silti nousi esille. Vastaukset ovat kokonaisuudessaan luettavissa tämän työn liitteenä (Liite 3). Tässä poimin ja ryhmittelen niistä olennaisimpia.

Aiempaa vähemmän lainaavia oli 15 vastaajaa. Heistä kahdeksan mainitsi syyksi Internetin. Spotify mainitaan useampaan kertaan, ja myös kirjasto itse tarjoamaa Naxos Music Librarya kehuetaan. ”Musiikkia saa niin helposti sekä laillisesti että laittomasti netistä”, tiivistää eräs vastaaja monen muun tuntemukset. Ajanpuute, kuuntelun vähentyminen sekä muut harrasteet tai työt mainitaan kaikki kertaalleen. Kertaalleen mainitaan myös tunnettu seikka siitä, että uudet levyt tulevat liian myöhään kirjastoon, kuten myös se, että niitä on kirjastosta vaikeampi löytää kuin Internetistä.

Enemmän lainaavien keskuudessa, joita oli odotettua enemmän (29/93 vastaajaa), tuli esille moninaisia syitä, jotka osaltaan laittavat enemmän/vähemmän kysymyksen uuteen valoon. Mukaan tuli useita näkökulmia, joita en ollut kyselyä tehdessä ajatellut.

Yksi vastaajista kirjoittaa, että tallennus mp3-lossless muotoon on erityisesti lisännyt lainausta. Hän tallentaa siis kirjaston levyt omalle kovalevyilleen, ja tekniikan kehittyminen onkin hänen tapauksessaan lisännyt eikä vähentänyt laina-

usta. Toinen vastaaja kirjoittaa taas, että lainaa nyt enemmän, koska Spotify muuttui maksulliseksi. Tällä hän viittaa keväällä 2011 Spotifyn käyttöön ottamaan kappalemäärärajoitukseen ilmaispalvelussa, josta mainitsin myös kappalessa 2. Tätä kirjoittaessa ehdot ovat jälleen muuttuneet. Nämä molemmat, vaikkakin yksittäiset, esimerkit osoittavat, että tekniikan kehitymisellä saattaa olla arvaamattomia vaikutuksia, eikä kannata otaksua, että tietty kehityssuunta johtaa välttämättä ennalta määrättyyn pisteeseen. Kirjaston olisikin ihanteellista toimia tässä tilanteessa luotettavana, pysyvänä palveluna, jota eivät markkinasuhdanteet hetkauta.

Toinen, merkittävämpi havainto kysymyksen pohjalta, oli myös sellainen, jota en ollut huomannut odottaa. Avoimet vastaukset paljastavat, että kirjastolla on paljon uusia lainaajia, jotka ovat löytäneet koko palvelun vasta hiljattain. Peräti 11 vastaajaa aiempaa enemmän lainaavista kommentoi sen johtuvan siitä, että on vasta huomannut miten paljon musiikkia kirjastolla on, tai siitä, että on muuttanut paikkakunnalta, jossa näin hyvää palvelua ei ollut. Tämä selittää myös aiempaa enemmän lainaavien suurta määrää. On hienoa huomata, että CD-kokoelma ei ole kaikkien asiakkaiden silmissä hiipuva palvelu, vaan voidaan todeta, että vähintään joka kymmenes tähän kyselyyn vastanneista oli vasta huomannut koko palvelun olemassaolon, ja oli innoissaan löydöstään. Turkuun tulee paljon opiskelijoita pienemmiltä paikkakunnilta, ja toki isompien kaupunkienkin vertailussa Turun CD-kokoelma pitää pintansa hyvin. Viime aikoina näkyvyyttä on saattanut lisätä myös suosituksi noussut musiikkiosaston blogi, jonka avulla musiikkiosasto varmasti pysyy paremmin ihmisten mielissä.

Muutamit vastaukset paljastavat, että käyttämäni enemmän/vähemmän-kysymys on monitulkintaisempi kuin saattaisi aluksi ajatella, ja täten tuloksia onkin parempi tulkita kommenttien kera. Yksi vastaaja kommentoi lainaavansa aiempaa enemmän, koska talvella tulee kuunneltua enemmän kuin kesällä. Kaksi vastaajaa, jotka ilmoittivat lainaavansa saman verran kuin ennen, kommentoivat taas, että lainausmäärät vaihtelevat suuresti, kuten luonnollista onkin. Ei siihen sen suurempaa dramatiikkaa aina sisälly.

6.3 Yleispalautteen kautta tulleiden kehitysehdotusten kommentointi

Kyselyn viimeiseksi kohdaksi laitoin avoimen kysymyksen, jossa pyydettiin yleistä palautetta palveluista. Miten musiikkiosasto voisi palvella paremmin omia käyttötarpeitasi? Ajattelin, että koska vastaajilla on varmasti mielessä erilaisia asioita, joita he haluavat musiikkiosastolle kertoa, ohjaan mielipiteet tähän kohtaan, jolloin niitä ehkä ilmestyy vähemmän vastauslomakkeiden marginaaleihin. Tavoitteena oli myös kerätä palautetta musiikkiosastolle ylipäätään, sillä tässä yhteydessähän se kävisi äärimmäisen pienellä vaivalla. Lisäksi uskoin, että myös tähän kohtaan tulee suoraan aiheeseeni, CD-kokoelmaan, liittyviä vastauksia, jotka saattavat avata lisää näkökulmia.

Vastauksia katsomalla voidaan sanoa, että kaikki oletukset kävivät tässä kohdassa toteen, ja suurin osa vastaajista oli jättänyt kohtaan kommenttinsa. Palautteet on kokonaisuudessaan luettavissa tämän työn liitteenä (Liite 4), mutta tässä alla käsitellään etupäässä niitä, jotka vaikuttavat äänitteiden lainaustoimintoihin. Mukana tuli useita hyviä ideoita, joita kannattaa harkita pohdittaessa, miten CD-kokoelmasta voitaisiin tehdä entistä houkuttelevampi. Kommentoin vastauksia seuraavassa nimenomaan Turun kaupunginkirjaston musiikkiosaston ja sen erityispiirteiden näkökulmasta.

Kokoelman sijoittelu on yksi asia, joka vastauksissa nousi esiin. Neljä vastaajaa toivoo, että levyt olisivat selkeämmin jaoteltu, ja toiset neljä toivovat, että levyjen pääsyissä olisi pieni signum, jotta ne löytyisivät helpommin hyllystä. Yksi idea on myös laittaa suosittujen artistien kohdalle hyllyihin nimi, josta ne löytyvät. Jälkimmäistä ideaa voisi toteuttaa laajemminkin, sillä tällä hetkellä esimerkiksi Sibelius ja Mozart ovat jo osastolla omina kokoelminaan erossa muista. Lisäksi pitää mainita, että omasta mielestäni YKL-kirjastoluokitus on varsinkin populaarimusiikin osalta vanhanaikainen, eikä se palvele ketään parhaalla mahdollisella tavalla nykyisin tai jatkossakaan. Lajittelua suoraan sisällön mukaan olisi syytä harrastaa rohkeammin, ja näin saattaa jatkossa tapahtuakin. Signumien siirtämistä nykyisestä sijainnistaan en pidä varteenotettavana ehdotuksena, vaikka se joidenkin asiakkaiden toimintaa saattaisi helpottaakin.

Kirjaston hakutoimintoja moititaan muutamassa vastauksessa jäykiksi, ja sitä ne toki Googleen verrattuna ovatkin. Kirjastoammattilaiselle PallasPro on tarjonnut hyvää täsmällisyyttä, mutta asiakkaan kannalta tilanne ei ole ollut paras mahdollinen asiakaskäyttöliittymän ollessa melko sekava ja vanhanaikainen. Tilanne muuttuu jatkossa radikaalisti uuden Aurora-järjestelmän myötä, jonka vaikutuksia ei tässä yhteydessä kannata lähteä arvailemaan. Uusi järjestelmää aiheuttaa varmasti paljon hämminkiä aluksi, mutta kannattaa muistaa, että nykyinenkään teoshaku ei ole ollut asiakkaiden kannalta paras mahdollinen.

Asiakkailta tulevien hyvien ideoiden listaan voi lisätä myös ajankohtaisten levyjen esillepanon ja kuuntelumahdollisuuden. Tätä toivoo kolme vastaajaa. Nopea uutuuslevyjen kuuntelumahdollisuus olisi käytännössäkin helppo toteuttaa. Musiikkiosastolla on nimittäin demomusiikkia pyörittävä CD-torni, jonka käyttöä voisi ehkä harkita jossain vaiheessa uudelleen. Se ei ole nykyisessä käytössä kerännyt suurta suosiota hyvästä ideastaan huolimatta, ja vaikkapa kerran viikossa vaihtuvien uutuuslevyjen lataaminen soittimeen ei kuulosta huonolta ajatukselta. Uutuushylly osastolla on, mutta sen sisältöön tai esillepanoon voisi kieltämättä varmasti kiinnittää enemmänkin huomiota. Uutuuslevyjä, ja vanhempiakin, esitellään viikon levynä musiikkiosastolla, mikä onkin hyvä käytäntö.

Muista vastauksista omana ryhmänään nousee esille nopeampaa uutuuslevyjen kiertoa toivovat vastaukset. Tämä on toki ainainen ongelma kirjastoissa, ja varmasti on aiheellista miettiä, missä määrin uutuuslevyjen mahdollisimman nopeaan luettelointiin kannattaa kohdistaa resursseja, kun Internetin kanssa ei kuitenkaan voi kilpailla. Tasapaino on ollut osastolla mielestäni melko hyvä tämän suhteen, vaikka joidenkin varausten saaminen onkin kestänyt tarpeettoman kauan. Priorisointeja aineiston saattaisi voida tehdä tehokkaamminkin. Käytännössä uuden materiaalin jono osastolla on kuitenkin niin iso, että vain luettelointia tekevää henkilökuntaa lisäämällä olisi mahdollista saada aineistoa nopeammin kiertoon ja jonoja purettua.

Yksittäisiä hyviä huomautuksia on se, että kirjaston kannattaisi hankkia enemmän levyjä, joita ei ole Spotifyssa ja Groovesharkissa. ”Niitä on paljon!”, hihkaisee asiakas, ja on aivan oikeassa. Olisi toki mahdollista selvittää aineistoa tila-

nessa suoraan, saako sitä striimattua mainituista palveluista, mutta käytännössä se olisi liian työlästä, ja täytyy muistaa, että kaikilla ei kuitenkaan ole tasavertaisia mahdollisuuksia nettipalveluihin. Hankintanäkökulmiksi toivotaan useammalta vastaajalta lisää epäkaupallista ja marginaalista musiikkia, ja jazz-kokoelman laajuutta sekä kiitellään että toivotaan yhä kasvavaksi.

Paras tähän kyselyyn asiakkaalta tullut idea, jonka ottaisin harkintaan, on varausmaksujen poistaminen CD-levyjen osalta. Haittapuolena olisi, että se laittaisi aineiston eriarvoiseen asemaan, mutta ajatuksena se on täydellisen järkevä, ja saattaisi lisätä kirjaston CD-kokoelman suosiota jonkin verrankin. Jos kysymys on vaikkapa kohtuullisen hyvin eri lähteistä saatavilla olevasta CD-levystä, miksi ihmeessä kukaan Internetiä sujuvasti käyttävä vielä maksaisi erikseen siitä, että joutuu odottamaan useita viikkoja saadakseen levyn CD-muodossa käsiinsä? Tiedostotkin hän voi itse polttaa CD:lle, jos haluaa kuunnella levyä CD-soittimessa. Ainoastaan kansipaperia hän ei saa, mikä haittaa lähinnä erikoisjulkaisuissa ja hienommissa painoksissa. Merkittäviä tulojakaan levyjen varausmaksuista kirjastolle ei ole, joten en keksi yhtään merkittävää syytä miksei varausmaksusta CD:n osalta voitaisi luopua. Se olisi asiakaspalvelua parhaimmillaan.

Näiden kehittävien palautteiden vastapainoksi on vielä mainittava, että musiikkiosasto sai runsain mitoin kiitosta vastaajilta. Kuten tyytyväisyyttä mittaavassa kysymyksessä, suuri osa palautteesta oli tässäkin kohtaa kiittävää. Kokoelmaa kiitellään laajaksi ja toimivaksi, ja palveluita keuhetaan hyväksi.

7 TUTKIMUSTULOSTEN LOPPUARVIOINTI

7.1 Johtopäätelmät

Musiikkiosaston asiakaskunta koostuu tänä päivänä monipuolisista musiikin suurkuluttajista. Suurin osa asiakaskunnasta käyttää luontevasti erilaisia formaatteja musiikinkuunteluun. Netin digitaalisen musiikin palveluja käytetään kirjaston valikoiman kanssa laajasti yhteistyössä. Vain 8 % vastaajista koki, että Internet on merkittävästi vähentänyt tarvetta lainata levyjä musiikkiosastolta. Asiakaskunta oli myös lähes yksimielisen tyytyväinen kirjaston CD-kokoelman laatuun.

Vastaajista 75 % käyttää Internetiä musiikinkuunteluun jatkuvasti tai toisinaan, viimeinen neljännes taas ei käytä sitä ollenkaan. Verkon palveluja käytetään kaikissa ikäryhmissä, vaikka yleisimmillään se on nuorimmissa ja harvinaisimmillaan vanhemmissa kuluttajissa. Erilaisten musiikkityylien ystävistä aktiivisimpia nettipalveluiden käyttäjiä ovat rytmimusiikin (elektroninen musiikki, hip hop, soul, funk, reggae, yms.) kuuntelijat. Eniten kirjastolta levyjä lainaavat ovat taas pop- ja rock-musiikin kuluttajia. Myös jazz ja blues nauttivat suurta suosiota paljon lainaavien keskuudessa.

CD-levyn korvaantuminen tiedostoilla ei ole koskenut kovinkaan suurta osaa asiakaskunnasta. CD-kuuntelun vähentyminen tai lainauksen lasku ei ole taasaista kaikilla asiakkailta, vaan jotkut ovat vähentäneet CD-levyn käyttöä radikaalimmin. Suurimmalle osalle netin palvelujen helppo saatavuus ei ole vähentänyt kirjaston musiikkikokoelman käyttötarvetta. Niitä, joiden kuuntelumuotoista CD on poistunut kokonaan, ei välttämättä tavoitettu tällä musiikkiosastolla toteutetulla kyselyllä. Tämä ryhmä tekee mahdollisesti myös suurimman loven lainauslukuihin. Jäljellä oleva asiakaskunta käyttää kirjaston ja netin palveluja sulassa sovussa.

Avoimien vastausten kommentteissa tuli esille, että Internet oli pääasiallinen syy lainauksen vähenemiseen niille, jotka aiempaa vähemmän levyjä lainasivat.

Monet niistä, jotka lainasivat aiempaa enemmän, tarjosivat taas näkökulmia siihen, että teknologian kehitys ei aina ole vain musiikkikirjastoa vastaan. Verkon erilaisten palvelujen pysyvyydestä ei ole täysiä takeita, ja useat palvelut parantavat, tai kehittyessään voisivat parantaa, myös musiikkiosaston kokoelman käyttötarkoituksia. Avoimista vastauksista käy ilmi myös se, että kirjastolla on paljon uusia lainaajia, jotka ovat löytäneet koko musiikkiosaston vasta hiljattain, näiden joukossa mm. paljon vasta paikkakunnalle muuttaneita nuoria.

Yhteenvetona: Kirjasto äänitekokoelmalla on vähemmän käyttäjiä ja lainaajia kuin ennen, mutta valtaosalle asiakkaista se näyttää merkittävää roolia heidän musiikinkulutustottumuksissaan. Kokoelman piiriin tulee edelleen myös täysin uusia käyttäjiä. Hoitamalla CD-kokoelmaa hyvin jatkossakin, ja panostamalla yhä enemmän myös osaston tapahtumiin, viihtyvyyteen ja näkyvyyteen verkossa, voi kokoelman odottaa säilyvän relevanttina osaston osana myös jatkossa. Varsinainen uhka CD-kokoelman ylläpidolle syntyy vasta siinä vaiheessa, kun uutta musiikkia ei ole enää hyvin saatavilla CD-levyllä. Luonnollisesti kirjaston on tartuttava myös netin uusiin palveluihin sitä mukaa kun niitä tulee saataville. Näitä palveluja käyttää myös asiakaskunta yhdessä äänitekokoelman kanssa.

7.2 Tutkimuksen onnistumisen ja luotettavuuden arviointi

Kokonaisuudessaan kysely onnistui kohtuullisesti. Kyselyn perusteella saatiin vastauksia ja ehdotuksia kysymyksiin, joita oli etukäteen asetettu. Avoimista kysymyksistä sai enemmän ideoita ja tulkintamahdollisuuksia kuin olin osannut toivoa. Aineiston keruu sujui jouhevasti. Lähes kaikki kysymykset osoittautuivat hyvin muotoilluiksi.

Joitakin ongelmiakin silti ilmeni. Asiakkaan suosikkikuunteluformaattia kysyessä olisi pitänyt ottaa huomioon, että vastaajalla ei ole välttämättä niin selkeää yksittäistä suosikkia, ja pitänyt pyytää nimeämään niin monta suosikkiformaattia kuin haluaa. Tiedostin toki kyselyä suunnitellessa tämän, ja sen vuoksi laitoinkin vaihtoehdon ”formaattilla ei ole minulle merkitystä”. Se ei kuitenkaan toiminut täysin. Moni, jolla ei ollut merkitystä CD-levyn ja tiedoston välillä ei halunnut sitä

rastittaa, sillä silloin se olisi tarkoittanut sitä, että myös vaihtoehtona ollut LP-levy olisi sisältynyt heidän vastaukseensa. En ollut osannut ajatella tätä mahdollisuutta etukäteen, luultavasti siksi, että en ollut ensisijaisesti tässä kyselyssä kiinnostunut LP:n suosiosta. LP:n oli kuitenkin oltava vaihtoehtona, sillä arvelin sillä olevan jonkin verran kannatusta. Niinpä kysymys tuotti osittain sekavia vastauksia.

Toinen, jota olisin jälkikäteen muokannut hieman, oli kysymys, jossa tiedusteltiin ovatko netin digitaaliset palvelut vähentäneet tarvetta lainata levyjä kaupunginkirjaston musiikkiosastolta. Lisäisin tähän vielä vaihtoehdon ”en osaa sanoa” kysymyksen subjektiivisuuden vuoksi. Muilta osin olen kyselylomakkeeseen tyytyväinen. Kysymysten vastausvaihtoehdot ovat sataprosenttisesti toisensa poissulkevia. Nämä muutamat kohdat olisi voinut mahdollisesti havaita testikyselyllä, jonka suorittaminen jäi minulta väliin kiireisen aikataulun vuoksi. Testasin kyselyä kyllä nopeasti itselläni ja yhdellä ystävälläni, mutta kunnollinen testi olisi saattanut paljastaa nämä pienet puutteet.

Ottaen huomioon, että yhdessä ohjaajani kanssa asetettu tavoite minimivastausmäärällä oli 50, tuntui 93 vastausta erittäin hyvältä määrältä. Kyselyä purkaessa osiin olisi vastauksia kaivannut kuitenkin vielä enemmän, varsinkin kun vastaajien ikäjakauma painottui alle 35-vuotiaisiin. Syntyneelle ikäjakaumalle ei tietenkään mitään voi, ja varmasti se myös vastaa musiikkiosaston asiakaskunnan ikärakennetta jollain tasolla. Uskoisin kuitenkin, että osaston asiakaskunnasta jonkin verran suurempi osa on 35-vuotiaita tai yli kuin tässä esillä ollut neljännes. Tämä on otettava huomioon vastauksia luettaessa. Kuten aiemmin huomautettu, kysymykset eivät ikäjakauman perusteella tulkittaessa täysin täytä testin kriteerejä, eli niihin jää joihinkin soluihin vähemmän kuin viisi vastaajaa (Kananen 2011, 83).

Ristiintaulukointeja tehdessä erilaiset kolme kertaa kolme vaihtoehtoa yhdistävät ristiintaulukoinnit tuntuivat parhaimmilta. Niihin vastausten lukumäärä myös riitti mainiosti. Kysymykset, joille aioin ristiintaulukoinnit tehdä, myös olivat kolmivaihtoehtoisia, ja CD-levyjen lainausmääräkysymyksestä sai helposti tehtyä

sellaisen vastauksia purkaessa. Lisäksi suuri osa kysymyksistä tarjosi suoria vastauksia.

Kokonaisuudessaan työn reliabiliteetti on arvioitava hyväksi. Olen dokumentoinut huolellisesti kyselytutkimuksen suunnittelun ja perustellut käytetyt ratkaisut kohta kohdalta. Tutkimuksen kulku on työssä esillä, ja tutkimuksen voisi näillä tiedoilla myös toistaa. Sisäistä validiteettia on vaikea arvioida tarkasti, mutta mielestäni olen ainakin onnistunut käymään tutkimusprosessin yksityiskohtaisesti läpi ja käyttämään täsmällistä terminologiaa (Kananen 2011, 118 - 124). Tulokset ovat esillä tarkasti, syntyneistä puutteista huomauttaen silloin, kun se on tarpeellista. Ulkoista validiteettia arvioitaessa on huomioitava, että vaikka kokonaisvastaajien määrä on hyvä, olisi vanhempiin ikäryhmiin sijoittuvilta toivonut vielä hieman enemmän vastauksia.

Lisävastausten kerääminen osastolta käytettävissä olevilla keinoilla olisi kuitenkin ollut työlästä. Kolmen viikon runsaiden vastausmäärien jälkeen viimeisellä viikolla palautuslaatikoihin kertyi vain 8 vastausta. Lisäksi validiteettia arvioitaessa on sanottava, että kokonaisuutena 93 vastausta on hyvä otos musiikkiosaston asiakkaista neljässä viikossa. Musiikkiosaston CD-levyjä lainaamassa en usko käyvän yli tuhatta uutta asiakasta kuukauden aikana. Osastolla on sen sijaan paljon kanta-asiakkaita, jotka käyvät monta kertaa viikossa. Arvio on tietenkin subjektiivinen, mutta perustuu monen vuoden työkokemukseen. Samaan suuntaan viittaisi myös viimeisen vastausviikon laantuva vastaustenpalautustahti.

7.3 Aiheita jatkotutkimukselle

Helpoin jatkotutkimusaihe olisi viedä sama tai vastaava kysely Internetiin. Tällöin olisi mahdollista tavoittaa asiakkaita, jotka ovat kokonaan lopettaneet CD-levyn käytön, tai eivät muista syistä enää vieraile musiikkiosastolla. Tuloksia olisi mahdollista verrata tämän työn tuloksiin, ja katsoa näkyykö lainauslukujen tippuminen enemmän netissä vastaajissa.

Internetin kautta tehdyssä kyselyssä olisi myös mahdollisuus selvittää tarkemmin, millaisia palveluja musiikkiosaston pitäisi asiakkaiden mielestä tarjota Internetissä tulevaisuudessa. Kyselyä voisi laajentaa koskemaan muitakin musiikkiosastoja. Musiikkikirjastotyön tulevaisuutta voisi samassa tutkimuksessa pohtia laajemminkin. Olisi mahdollista tehdä myös pitkittäistutkimusta, ja katsoa sama kysely tekemällä, onko Internetin vaikutus musiikinkulutukseen suurempi kahden vuoden kuluttua, vai onko trendi tasoittunut.

Yksi mahdollisuus olisi myös keskittyä suoraan kartoittamaan musiikkikirjaston tämänhetkisiä ja tulevaisuuden mahdollisuuksia toimia verkossa ylipäättäen. Erilaisten palvelujen käyttöoikeuksia selvittämällä, uusia palveluja ja toimintamalleja ideoimalla sekä musiikkikirjastokentän asiantuntijoita haastatteleamalla saisi aikaan työn, jossa musiikkikirjastotoiminnan tulevaisuudennäkymät mahdollisuuksineen ja uhkakuvineen pääsisivät kootusti esille.

Käytännöllisten tutkimusten saralla olisi kiinnostavaa yrittää luoda työkaluja, jossa äänitekokoelmaa ja verkon mahdollisuuksia hyödynnetään yhteistyössä. Pinkka-työkalun pidemmälle kehittäminen ja käytännön toimintakuntoon saattaminen olisi yksi kiinnostava aihe. Entäpä olisiko mahdollista tehdä ohjelma, jolla asiakas pystyy kuuntelemaan kirjaston hyllyssä olevia äänitteitä netin streaming-palveluista lukemalla kirjaston viivakoodin esimerkiksi älypuhelimellaan? Varmasti olisi. CD-levyn hautajaisia kirjastokäytössä on vielä ennenaikaista viettä, mutta uusia ideoita tarvitaan koko ajan äänitekokoelman pitämiseksi relevanttina jatkossakin.

LÄHTEET

- Aitonurmi, T. 2011. Musiikkiaiheisten verkkopalvelujen kehittäminen Turun kaupunginkirjastossa. Turun ammattikorkeakoulu. Saatavilla: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2010112916265> (10.4.2012)
- Britland, M.; Cunningham, S. & Reeves, N. 2003. An Ethnographic Study of Music Information Seeking: Implications for the Design of a Music Digital Library. IEEE. Saatavilla: <http://people.cs.uct.ac.za/~gaz/teach/hons/papers/p5.pdf> (29.3.2012)
- Ehdotus musiikin aiheryhmän kokoelmajoiniksi. Turun kaupunginkirjaston muistio. Nummelin, T. & Pelttari, T. 8.11.2011.
- Grönqvist, I. 26 vuotta musiikkikirjastoelämää. Siellä missä asuu ruusuritari (Pelttari, T., toim.), 21 - 25. Suomen musiikkikirjastoyhdistys 2010. Saatavilla: <http://www.kaapeli.fi/~musakir/Ruusuritari/Ruusuritari.html> (9.4.2012)
- Helsingin Sanomien verkkosivut 14.4.2011. Musiikkipalvelu Spotify rajoittaa ilmaisen musiikin tarjontaa. Viitattu 20.3.2012. <http://www.hs.fi/talous/artikkeli/Musiikkipalvelu+Spotify+rajoittaa+ilmaisen+musiikin+tarjontaa+/1135265389951>
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1997. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Kananen, J. 2011. Kvantitatiivisen opinnäytetyön kirjoittamisen käytännön opas. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Kirjastot.fi:n verkkosivut. Pinkka. Viitattu 3.4.2012. <http://pinkka.kirjastot.fi/#>
- Lahden kaupungin verkkosivut 5.10.2009. Musiikkikirjastotoimintaa Lahdessa jo 40 vuotta. Arkistoitu uutinen. Viitattu 9.4.2012. <http://www.lahti.fi/www/bulletin.nsf/headlinespublicfin/3C8D8590A16E1DB7C225764600415E58>
- Mason, J. & Wiercinski, J. 2010. Music in the Digital Age: Downloading, Streaming and Digital Lending. CAML Review, Vol. 38, No. 1, 5 - 16. Saatavilla: http://spectrum.library.concordia.ca/7719/1/music_in_the_digital_age.pdf (30.3.2012)
- Musasto. Vaskin musiikkikirjastojen blogi. Viitattu 4.4.2012. <http://musasto.wordpress.com>
- Ojala, M. 2009. Sananen yleisten kirjastojen roolista Internetissä. Kirjasto 2010 (Hypén, K. toim.) 125 - 152. Helsinki: BTJ-Kustannus 2009.
- Poroila, H. Musiikkikirjastot ja digitaalinen verkkomusiikki. Intervalli 1/2007, 32 - 41. Suomen musiikkikirjastoyhdistys 2007. Saatavilla: <http://www.kaapeli.fi/~musakir/interval/Intervalli%202007%2001.pdf> (10.4.2012)
- Poroila, H. Tarvitaanko musiikkikirjastoa Spotify-maailmassa? Intervalli 1/2011, 29 - 34. Suomen musiikkikirjastoyhdistys 2011. Saatavilla: http://www.kaapeli.fi/~musakir/interval/Intervalli_2011_1.pdf (10.4.2012)
- Poroila, H. Haasteita, haasteita, haasteita. Intervalli 2/2011, 32 - 42. Suomen musiikkikirjastoyhdistys 2011. Saatavilla: http://www.kaapeli.fi/~musakir/interval/Intervalli_2011_2.pdf (10.4.2012)

Serola, S. & Vakkari, P. 2011. Yleinen kirjasto kuntalaisten toimissa - tutkimus kirjastojen hyödyistä kuntalaisten arkielämässä. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Saatavilla: <http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2011/liitteet/OKM21.pdf?lang=fi> (5.4.2012)

Straw, Will. 2009. In Memoriam: Music CD and Its Ends. Design and Culture, Vol. 1, No. 1, 79 - 92. Saatavilla: <http://strawresearch.mcgill.ca/CDanditsends.pdf> (30.3.2012)

Uusitalo N., Vehmas, S. & Kupiainen, R. 2011. Naamatusten verkossa - lasten ja nuorten mediaympäristön muutos, osa 2. Tampereen yliopisto. Saatavilla: http://tampub.uta.fi/N/naamatusten_verkossa_2011.pdf (9.4.2012)

Vesterinen, I. Äänitekokoelmien kehittäminen Spotify-aikakaudella. Intervalli 2/2010, 9 - 12. Suomen musiikkikirjastoyhdistys 2010. Saatavilla: http://www.kaapeli.fi/~musakir/interval/Intervalli_2010_2.pdf (10.4.2012)

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Helsinki: Tammi

Musiikkiosaston kuukausittaiset lainaustilastot

CD-levyjen lainat 2012	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	2012 yhteensä
CD-boksit	341	365	392										
Hengellinen musiikki	453	455	564										
Luokittelemattomat	29	20	25										
Maailmanmusiikki	1121	1104	1193										
Populaarimusiikki	15863	15428	16393										
Taidemusiikki	2292	2159	2520										
Yleistieto	105	92	85										
Lainat yhteensä	20204	19623	21172										
CD-levyjen lainat 2011	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	2011 yhteensä
CD-boksit	522	459	527	451	479	414	479	461	416	414	348	331	5301
Hengellinen musiikki	482	435	538	419	423	396	367	339	422	438	513	524	5296
Luokittelemattomat	2	8	8	6	6	17	29	36	44	29	24	18	227
Maailmanmusiikki	1182	1265	1508	1019	1031	946	821	1028	1166	1471	1398	1111	13946
Populaarimusiikki	15340	15687	17768	14553	15504	13764	15729	16388	16467	16888	16986	14734	189808
Taidemusiikki	2548	2296	2803	2424	2390	1882	1736	2245	2396	2692	2756	2532	28700
Yleistieto	63	91	88	120	112	64	64	100	112	91	64	74	1043
Lainat yhteensä	20139	20241	23240	18992	19945	17483	19225	20597	21023	22023	22089	19324	244321
CD-levyjen lainat 2010	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	2010 yhteensä
CD-boksit	627	541	717	674	552	532	507	596	543	545	516	495	6845
Hengellinen musiikki	446	455	543	442	430	433	390	385	462	631	643	454	5714
Luokittelemattomat	4	5	5	3	0	1	9	3	5	4	5	1	45
Maailmanmusiikki	1372	1300	1456	1392	1173	966	829	925	1262	1398	1179	1063	14315
Populaarimusiikki	19591	18619	21372	18959	18789	16635	17477	19928	19311	19066	18883	14843	223473
Taidemusiikki	3418	3464	3655	3145	2562	2241	2030	2442	2969	3093	3151	2488	34658
Yleistieto	66	100	116	138	128	102	97	79	92	125	111	75	1229
Lainat yhteensä	25524	24484	27864	24753	23634	20910	21339	24358	24644	24862	24488	19419	286279
CD-levyjen lainat 2009	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	2009 yhteensä
CD-boksit	781	666	694	602	612	607	647	570	647	612	514	398	7350
Hengellinen musiikki	535	541	597	627	543	484	386	410	683	732	626	409	6573
Luokittelemattomat	3	3	3	1	2	4	3	6	3	8	6	2	44
Maailmanmusiikki	1338	1370	1802	1295	1091	1240	1040	1058	1329	1653	1447	794	15457
Populaarimusiikki	22591	21938	25237	20783	19761	18598	18610	21085	21594	21736	18107	12430	242470
Taidemusiikki	4037	4032	3962	3481	3184	2849	2637	2711	3138	3889	3429	2324	39673
Yleistieto	149	169	147	165	130	114	114	102	136	161	122	51	1560
Lainat yhteensä	29434	28719	32442	26954	25323	23896	23437	25942	27530	28791	24251	16408	313127
CD-levyjen lainat 2008	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu	2008 yhteensä
CD-boksit										797	780	775	
Hengellinen musiikki										725	678	512	
Luokittelemattomat										0	0	2	
Maailmanmusiikki										1986	1525	1279	
Populaarimusiikki										26566	22680	20622	
Taidemusiikki										4977	4347	3679	
Yleistieto										135	125	87	
Lainat yhteensä										35186	30135	26956	

Asiakaskyselyn kyselylomake

Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa kaupunginkirjaston musiikkiosaston asiakaskunnan musiikinkuuntelutottumuksia ja CD-levyjen lainauskäyttöä. Kysely on suunnattu kaikille Turun kaupunginkirjaston musiikkiosaston asiakkaille. Se on osa Turun AMK:n kirjasto- ja tietopalvelun koulutusohjelman opinnäytetyötä. Vastaukset ovat luottamuksellisia.

1. Minkä tyyლისestä musiikista olet pääsääntöisesti kiinnostunut? Voit valita niin monta kuin haluat.

- populaarimusiikki (pop, rock, heavy rock, folk, country, rockabilly, jne.)
 - rytmimusiikki (elektroninen musiikki, hip hop, reggae, soul, funk, jne.)
 - jazz ja blues
 - taidemusiikki, klassinen musiikki
 - iskelmä ja viihdemusiikki
 - maailmanmusiikki ja kansanmusiikki
 - hengellinen musiikki
 - muu, mikä?
-

2. Asteikolla 1-5, arvioi kuinka paljon käytät aikaa musiikin kuunteluun. (1 = kuuntelen musiikkia hyvin harvoin, 5 = kuuntelen musiikkia aktiivisesti päivittäin)

1 2 3 4 5

3. Miltä formaatilta mieluiten kuuntelet musiikkia? Valitse vain mieluisin vaihtoehto.

- CD-levyltä
- LP-levyltä
- Äänitiedostona tietokoneen tai muun laitteen kautta (mp3-soittimet, puhelimet yms.)
- Formaattilla ei ole minulle merkitystä

4. Kuinka usein käytät Internetin digitaalisen musiikin palveluita (esim. Spotify, latauskaupat, sosiaaliset palvelut, yms.) musiikin hankintaan ja kuunteluun?

- jatkuvasti
- toisinaan
- en koskaan

5. Ovatko nämä Internetin tarjoamat digitaalisen musiikin palvelut vähentäneet tarvetasi lainata levyjä kaupunginkirjaston musiikkiosaston CD-kokoelmasta?

- kyllä, hankin niiden kautta paljon musiikkia, jonka ennen hain musiikkiosastolta
- jonkin verran, hankin niiden kautta osan musiikista, jonka ennen hain musiikkiosastolta
- eivät juurikaan, käytän niitä musiikkiosaston valikoiman ohella
- eivät millään tavalla, en käytä niitä ollenkaan

6. Asteikolla 1-5, kuinka tyytyväinen olet Turun kaupunginkirjaston musiikkiosaston CD-kokoelmaan? (1 = en lainkaan tyytyväinen, 5 = erittäin tyytyväinen)

1 2 3 4 5

7. Kuinka monta CD-levyä arvioit lainaavasi musiikkiosastolta keskimäärin kuukaudessa?

- alle 5 kpl
- 5 - 15 kpl
- 16 - 25 kpl
- yli 25 kpl

8. Arvioitko lainaavasi nykyisin CD-levyjä musiikkiosastolta aiempaa enemmän vai vähemmän?

- enemmän
- vähemmän
- saman verran

9. Jos vastasit kohtaan 8 aiempaa enemmän tai aiempaa vähemmän, mistä syystä näin on?

10. Miten Turun kaupunginkirjaston musiikkiosasto voisi paremmin palvella omia käyttötarpeitasi?

Ikä: alle 13 13-17 18-24 25-34 35-44 45-54 55+

Asuinkunta _____

Kiitos vastauksista! Palautathan kyselyn oheiseen palautuslaatikkoon.

Vastaukset kysymykseen 9: ”Jos vastasit lainaavasi aiempaa enemmän tai aiempaa vähemmän, mistä syystä näin on?”

Entistä vähemmän lainaavat (lainauksen jälkeen vastaajan ikä)

”Musiikkia saa niin helposti sekä laillisesti että laittomasti netistä” 55+

”Kuuntelen Spotifyta” 35 - 44

”Ajan puute” 25 - 34

”Nykyään kuuntelen musiikkia enimmäkseen radiosta, ennen kuuntelin enimmäkseen LP-levyiltä.” 25 - 34

”Nykyään saa netistä niin paljon musiikkia, että se on vähentänyt lainaamisen tarvetta.” 25 - 34

”Kuuntelu vähentynyt” 25 - 34

”Internetin välityksellä saa helpommin ja vaivattomammin etityksi ja kuunnelluksi musiikkia nykyään” 18 - 24

”Lataan internetistä” 18 - 24

”Sillä netistä saa musiikkia nopeammin ja helpommin” 18 - 24

”Internetistä löytyy laajasti haluamaani musiikkia” 18 - 24

”Käytän Naxos Music Librarya. Hyvä palvelu teiltä, sieltä kun löytyy monia laatumerkkejä, kuten BIS, Virgin Classics, jne.” 18 - 24

”En ehkä käy musiikkiosastolla niin usein enää. Käyn silloin on tarve ja toisinaan tulen vain pistäytymään ja etsimään jotain kivaa” 18 - 24

”Uudet levyt tulevat liian myöhään kirjastoon” 18 - 24

”Haluamaa levyä on vaikeampi löytää kirjastosta, kun taas sen ollessa niin helposti löydettävissä Spotifysta” 13 - 17

”Olen ostanut haluamani levyt sekä koulu vienyt aikaa” 13 - 17

Entistä enemmän lainaavat

"Tallennus mp3-lossless muotoon erityisesti lisännyt lainausta." 45 - 54

"Talvisin tulee kuunneltua enemmän, kun on enemmän sisällä kotona pimeään vuodenaikaan." 55+

"Musiikin kuuntelua 70-90 luvun artisteja (hyviä ja nuoruudesta muistoja)" 45 - 54

"Huomasin vasta, että täällä on hyvät valikoimat" 25 - 34

"Kirjasto on lähellä ja täällä täytyy opiskelujen takia käydä joka tapauksessa" 25 - 34

"Olen vasta hiljattain hoksannut miten laaja ja hieno valikoima kirjastossa on!" 25 - 34

"Muutin kaupungista, jossa musiikkiosasto ei ollut näin hyvä." 25 - 34

"Valikoima on laajentunut toivomaani suuntaan hengellisessä musiikissa. Ehkä myös en rajaa aivan yhtä tiukasti mitä voin kuunnella" 25 - 34

"Spotify muuttui maksulliseksi" 25 - 34

"Lainaan enemmän ajan kuluksi" 25 - 34

"Olen löytänyt paikan uudestaan :)" 25 - 34

"Opiskelu opettajankoulutuslaitoksessa tuo tarpeen lainata musiikkia" 18 - 24

"Koska ymmärsin vasta äskettäin mitenkä laaja valikoima täällä on musiikkia" 18 - 24

"Tajusin vasta että on cd-puoli" 18 - 24

"Asunut Turussa 6 kk. Täällä niin mainio kirjasto että tulee käytyä enemmän kuin entisellä paikkakunnalla." 18 - 24

"Parempi valikoima kuin edellisellä paikkakunnalla" 18 - 24

"Koska kuuntelen musiikkia enemmän. CD-levyt ovat silloin paras vaihtoehto." 18 - 24

"Olen vasta tajunnut kirjaston mahdollisuudet" 18 - 24

"Muutin vasta hiljattain Turkuun" 18 - 24

"Huomasin, että musiikkiosaston valikoima on hyvin laaja ja osastolla löydän myös uusia tuttavuuksia" 13 - 17

"En ole ennen oikeastaan lainannut ollenkaan, koska olen löytänyt palvelun melko hiljattain" 13 - 17

Muulloin kommentoivat

"Vaihtelee suuresti ajan myötä" 35 - 44

"Vaihtelevasti!! Kun lainaan, lainaan paljon, mutta viime aikoina en ole aina ehtinyt." 18 - 24

Vastaukset kysymykseen 10: ”Miten Turun kaupunginkirjaston musiikkiosasto voisi paremmin palvella omia käyttötarpeitasi?”

Lainauksen jälkeen vastaajan ikä

”En keksi muuta kuin toisinaan uutuuslevyjen hidas tulo valikoimiin” 55+

”Kahvilaosasto missä sois musaa ja edulline kahvi.” 45 - 54

”Minulle palvelut riittävät” 55+

”Hyvällä lehtitarjonnalla. Saksankielisen STEREOPLAY-lehden tilauksen lopettaminen oli mielestäni virhe” 45 - 54

”Olen tyytyväinen nykyiseen.” 45 - 54

”Teosten hakutoiminnot jäykkiä: Ei esim löydä jos hakusanassa yksi kirjain väärin” 45 - 54

”Vaikka levy löytyy koneelta, niin hyllystä löytyminen on jo vaikeampaa. Hyllyissä selvempi ja tiheämpi jaottelu” 55+

”1. Kaikkiin levyjen päätyihin kolmen kirjaimen hakuviitteet. 2. Palautetut levyt aakkosjärjestykseen. 3. DVD-levykokoelman laajennusta, erityisesti livejä. Musiikkiosasto on kirjaston paras osasto: hyvin hoidettu ja laajat valikoimat!” 45 - 54

”Vaikea sanoa, palvelu on hyvä jo nyt” 45 - 54

”Digitointi VHS-DVD voisi varata enemmän kuin 1 kerran kerrallaan, eikä varausmaksuja jos olet varannut cd tai dvd musiikkia.”45 - 54

”Jazz on erittäin hyvä, oikea aarreaitta, DVD:tä ehkä lisää” 55+

”En keksi parannettavaa!” 35 - 44

”Palvelee mainiosti nykyisellään” 35 - 44

”Hankkimalla lisää ”ns” epäkaupallista musiikkia” 35 - 44

”Bobbie Gentry -levyä ei ole yhtään!” 35 - 44

"Hankkimalla nopeammin uusimpia CD-levyjä" 35 - 44

"Tänne voisi hankkia enemmän hengellistä musiikkia, erityisesti suomigospelia" 25 - 34

"Kokoelma on laaja ja toimiva. En näe välitöntä tarvetta sen laajentamiselle." 25 - 34

"Tankotanssijoita voisi olla." 25 - 34

"Nytkin on hyvä, ehkä enemmän kevyttä uutta musiikkia esittelystandeihin, uusien kivojen bändien löytäminen on vaikeaa" 25 - 34

"Palvelee jo nyt oikein hyvin!" 25 - 34

"Kokoelmat ja palvelu jo nyt hyvää. Ei tule mitään mieleen." 25 - 34

"Levyuutuuksia voisi tuoda esittelyn kera kansan nähtäväksi & kuultavaksi" 25 - 34

"Hankkimalla erityisesti sellaisia levyjä, joita ei ole Spotifyssa ja groovesharkissa. Niitä on paljon!" 25 - 34

"Lisää uusia hankintoja, pienemmiltä levy-yhtiöiltä/itsenäisiltä julkaisijoilta enemmän levyjä! Musa-dvd:itä lisää. (Muuten kaikki on tosi jees!)" 25 - 34

"Olen tyytyväinen nykyiseen palvelutasoon" 25 - 34

"Lisää vain hyviä levyjä, kuten tähänkin asti!" 25 - 34

"Loistavat palvelut, ei äkkiseltään keksi parannettavaa" 25 - 34

"Vanhat lp-levyt tulisi ottaa selattavaksi" 25 - 34

"Se palvelee jo kaikin puolin hyvin, hankintaehdotuksenikin ovat toteutuneet" 25 - 34

"Rajaamalla instrumentin perusteella ja tyylin perusteella valikoimaa radikaalimmin" 18 - 24

"Palvelu on hyvää" 18 - 24

"Näin on hyvä" 18 - 24

"Täydellisesti äänieristetty soittuhuone(ita), jossa voi paremmin äänittää musiikkia. Nykyinen ei ole täysin eristetty ja huone kaikuu." 18 - 24

"Hakupalvelu hidas! Työntekijät vois tervehtiä!!!" 18 - 24

"Uutuudet paremmin esille & eri musiikkityylit" 18 - 24

"Hakuun voisi laittaa musiikki tyylin (reggae, hip hop jne.) haun, jos haluaa esim. diskomusiikkia niin haun voisi tarkentaa 70-disco...)" 18 - 24

"Tarpeet tyydyttyvät mainiosti jo nyt, toki tuoreen aineiston kiertoon saattamista voisi mahdollisuuksien mukaan nopeuttaa" 18 - 24

"Lisätä jo nyt hyvää levytarjontaa" 18 - 24

"Yksittäistä levyä välillä vaikea löytää hyllystä - joku selvempi merkintä levyjen reunoihin esim. kirjaimen mukaan?" 18 - 24

"Kaikkien levyjen päädyssä voisi olla kirjaintunnus (esim. Beatles = BEA) tai hyllyssä aakkosen vaihtuessa merkkilätkä. Helpottaisi selaamista. Monissa kirjastoissa on näin." 18 - 24

"Mielestäni osasto on upea, aina tulee kuitenkin ongelmia kun levyt eivät usein ole omalla paikallaan, mutta olen jo tottunut niiden perässä juoksemiseen :)" 18 - 24

"Uudet julkaisut saman tien kirjastoon! tai edes nopeammin, pian joudun sortumaan nettiin" 18 - 24

"Olen tyytyväinen tällä hetkellä, joten ei ole tarvetta parempaan ainakaan tällä hetkellä." 18 - 24

"Toivoisin enemmän tarjontaa populaarimusiikin marginaaliselta alueelta, esim. noise, industrial, yms." 18 - 24

"Jonnekin ohje siitä miten levyjä saisi kuunnella paikan päällä. En uskalla kysyä..." 18 - 24

"Palvelu on hyvää, joten vaikea sanoa muuta kuin että toivoisin lisää valikoimaa maailmanmusiikkiin" 18 - 24

"Lajitella levyt niin että ne löytää helpommin ja uudempia indie-levyjä." 13 - 17

"Täällä voisi olla soittimia ja niissä kiinni kuulokkeita, joista voisi kuunnella musiikkia" 13 - 17

”Hankkikaa Rockwallin CD-levy, se auttaisi asiaa, ja Costellon sado tuotanto” 13 - 17

”Puuttuu esim. Impellitteri, Theocracy... Globus jne.” 13 - 17

”Voisi olla hyvä jos pienemmätkin bändit tai artisti voisivat tuoda levyjä tänne!” 13 - 17

”Edistyksellisemmät soitonoppaat (erityisesti basso ja saksofoni) ja fuusiojazz nuotit kiinnostavat, eikä niitä ole kauhean paljon.” 13 - 17

”Tunnettujen bändien CD-levyjen kohdalle voisi laittaa pienen kyltin, jotta levyjen hakeminen oli helppoa sekä nopeaa” 13 - 17

”Joiltakin esittäjiltä laajempi valikoima” 13 - 17